

Ἀριθ. 313 — Δεπτὰ εἴκοσι.

ΕΤΟΣ 87

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος δωδέκατος Συνδρομή ἰτησια : Ἐν Ἀθήναις, πρ 10, ἔν τε καὶ; ἑπαρχίᾳ πρ 12, ἔν τε ἄλλοδαπῇ πρ 20. — Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ 1 ἰανουαρίου ἑκαστοῦ ἔτους καὶ εἶναι ἰτησιαί. — Γραφεῖον τῆς Διευθύνσεως: Ὁδὸς Σταδίου, 6 27 Δεκεμβρίου 1881

Θ. Α. ΕΙΔΙΣΩΝ

ΤΟΜΟΣ 12' — 1881

ΘΩΜΑΣ Α. ΕΔΙΣΩΝ

Καθιερώθη λέξεις τις πρὸς χαρακτηρισμὸν ἀνθρώπων τινῶν ἰδιοτρόπων ἢ παραδόξων κατὰ τι.

— «Ω! εἶνε τύπος, λέγουσι, ἀληθὴς τύπος!...

«Ὁ λοιπὸν ὑπῆρξε ποτὲ τύπος, οὗτος εἶνε ὁ «Εδισών».

Τὸ δὲ περιεργότατον εἶνε ὅτι εἶνε τύπος ἀπλούστατος, εὐπροσλήγορος, ἄνευ περιφλαυτίδας, ἄνευ ἀξιώσεως πρὸς τὸν τίτλον τοῦ σοφοῦ, ὃν τοσοῦτοι ἄλλοι ἐλευθεριώτατα ἀπονέμουσιν εἰς ἑαυτοὺς ἅμα ὡς λάθωσι τὸ προστυχὸν δίπλωμα.

Καθ' ἃ διηγούμενται οἱ συμπατριῶταί του καὶ οἱ δυνήθεντες νὰ πλησιάζωσιν αὐτὸν εἰς τὴν κατοικίαν του Menlo-Park, εἰς μικρὰν ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς Νέας Ὑόρκης κειμένην, ὁ «Εδισών» εἶνε ἀφελέστατος τὸν χαρακτηρὰ, ἀμέριμνος ὅλως τοῦ πατάγου καὶ τῆς φήμης, ἄκρος φίλος τῆς ἡσυχίας.

— Εἶνε παιδί, λέγουσι, συνήθως οἱ γνωρίσαντες αὐτὸν, σωστὸ παιδί.

Καὶ ὅμως τὸ παιδί τοῦτο τὸ ἐξ καὶ τριάκοντα ἀριθμοῦν ἔτη εἶνε μεγαλοφυὴς ἀνὴρ.

«Ὁ «Εδισών» ἔχει ἀνάστημα ὑπὲρ τὸ μέτριον, σῶμα ἀθλητικόν, χαλύβδινον βεβαίως, καὶ ὀργανισμόν σιδήρεον, διότι ἔχει δύναμιν πρὸς ἐργασίαν ἐντελῶς ἀνήκουστον.

«Ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἐκπλήττεται σφόδρα διότι πάντες δὲν δύνανται, ὡς αὐτὸς, νὰ ἐργάζωνται εἴκοσι ὀκτώ ἢ εἴκοσι τρεῖς ὥρας τὸ ἡμερονύκτιον, ἀπὸ τῆς ἀρχῆς ἄχρι τοῦ τέλους τοῦ ἔτους.

«Ὅταν κυοφορῇ τι κατὰ διάνοιαν, ζήτημά τι τέλεον αὐτὸν ἀπασχολοῦν, θὰ μείνῃ δύο, τρεῖς ἢ μέραι, πλέον ἔτι, ἄνευ στιγμῆς ἀναπαύσεως, τρώγων μόνον διότι ἡ οἰκογένειά του ἀναγκάζει αὐτὸν νὰ λάβῃ τροφήν τινα. Εἶτα δὲ, ὅταν ἐπιτύχῃ στιγμὴν τινα πρὸς ἀνάπαυσιν, ἐξαπλοῦται ἐπὶ ζυλίνης ἑδρας, ἐν τῇ ἐργαστηρίῳ του, θέτει ἀδιαφόρως ὑπὸ τὴν κεφαλὴν του ὡς προσκεφάλαιον ὅ,τι εὐρὴ, κόσσορον τι, κιβώτιόν τι, καὶ μετὰ ἐν λεπτὸν ὑπνώττει βαθέως. Μετὰ μίαν ὥραν εἶνε ὀρθὸς, εὐθυμότατος ὡς νὰ εἶχε κοιμηθῇ ὅλην τὴν νύκτα.

Εἶνε ἀνάγκη νὰ εἰπώμεν ὅτι, μεθ' ὅλην τὴν ἐπιστήμην τῶν σοφῶν, οὐδεὶς ἔσως ἀκαδημαϊκὸς ὑπάρχει ἐν τῷ κόσμῳ ἐφάμιλλος αὐτοῦ ἐν τοῖς ζητήμασι τοῦ ἡλεκτρισμοῦ, ὃν ἐμελέτησε καὶ ἐφῆρσε ὑπὸ πάσας αὐτοῦ τὰς μορφὰς μετὰ μεγαλονοίας ἀπαραμύλλου.

«Ὁ πατὴρ τοῦ «Εδισών» ζῶν εἰσέτι, καὶ ἀριθμῶν ὀγδοήκοντα ἑπτὰ ἔτη, εἶνε ἀγαθὸς γεωργός. «Ὁ πατὴρ «Εδισών» εἰς πεζοδρομίας ἀγῶνα θὰ κατέβαλλε πολλοὺς νέους.

«Ὁ «Εδισών» εἶνε αὐτοδίδακτος. «Εδιδάχθη μόνος τὴν φυσικὴν, τὴν χημείαν, καὶ τὰ μαθηματικά. Βίβλους δὲ κάλλιστα ταῦτα πάντα.

Αἱ θρησκευτικαὶ τοῦ ὅμως ἰδέαι εἰσὶν ἀπλούσταται.

— Πιστεύω εἰς Θεόν, λέγει, καὶ ἀδιαφορῶ πῶς πρέπει νὰ τὸν ὀνομάσω. Τὸν θαυμάζω καὶ πιστεύω εἰς αὐτὸν, βλέπων πόσον καὶ αὐτὰ τὰ περιπλοκώτατα καὶ τελειότατα τῶν ἔργων του εἰσὶν ἀπλά. Πῶς νὰ μὴ παραδεχθῶ διάνοιάν τινα κανονίζουσιν τὴν πορείαν τῆς φύσεως, ὅταν σκέπτομαι πόση ἐργασία χρειάζεται εἰς ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους ὅπως φθάσωμεν εἰς ἀποτελέσματα σχετικῶς τοσοῦτον ταπεινὰ καὶ τοσοῦτον περιορισμένα;

Πρὸ δέκα πέντε μῶλις ἔτων ἀφίκετο εἰς Νέαν Ὑόρκην, ἄνευ σχέσεων, ἄνευ ἐπαγγέλματος, ἄνευ συστάσεων.

Τὸ στάδιον τοῦ τηλεγραφητοῦ ἠνόιχθη πρῶτον ἐνώπιόν του. Ἐπέτυχε πράγματι θέσιν τινα μικρὰν ἐν τινὶ τηλεγραφικῇ ἑταιρίᾳ.

Διήλθε δὲ παραδόξως προβληματικὴν τὴν πρῶτην ἐν αὐτῇ ἐβδομάδα, ἀνυπομόνως караδοκῶν τὸν πρῶτόν του μισθὸν ὅπως φροντίσῃ περὶ... κατοικίας.

Κατὰ τὰς δευτέρων ταύτας ἡμέρας ὡς κλίνη ἐχρησίμευσεν αὐτῇ ζυλίνῃ τις ἑδρα τῆς αἰθούσης τοῦ κοινοῦ, ἐν τῇ τηλεγραφικῇ γραφεῖᾳ, καὶ ἡ αἰθούσα ἐκείνη ὑπῆρξεν ὁ πρῶτος αὐτοῦ θάλαμος ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ. Ἀρέσκεται ἀναπολὼν τοῦτο ὁ «Εδισών».

«Ω! ἦτο τῇ ἀληθείᾳ περίεργος τηλεγραφικὸς ὑπάλληλος!

Ἐν τῇ ἑταιρίᾳ ταύτῃ, ὡς καὶ ἐν αἷς εἶχεν ἥδη πρότερον εἰσέλθει, ὡς καὶ ἐν αἷς μετὰ ταῦτα εἰσῆλθε, διότι δὲν ἔμενεν ἐπὶ μακρὸν εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν, πρῶτον αὐτοῦ ἔργον ὑπῆρχε νὰ διαλύῃ τὰς συσκευὰς, ὑπὸ τὸ πρόσχημα τοῦ νὰ τελειοποιήσῃ αὐτάς, καὶ βελτιώσῃ ἐπομένως ἐκπληκτικῶς τὴν ὑπηρεσίαν· ἐν διαστήματι ὀλίγων ἡμερῶν κατῴρθον νὰ παραλύσῃ πάσας τὰς συσκευὰς· καθ' ὅσον μάλιστα αἱ περὶ ἡλεκτρισμοῦ γνώσεις του ἦσαν ἐλάχισται.

Εἶνε ἀνωφελὲς νὰ προσθέσωμεν ὅτι παραχρῆμα ἀπεπέμπετο.

Μεταβαίνων οὕτως ἀπὸ ἑταιρίας εἰς ἑταιρίαν, ἐγένετο ἐπὶ τέλους ὑπάλληλος ἐπὶ τῆς γραμμῆς τῆς Νέας Ὁρλεανίας, ἐνθα κατῴρθωσε νὰ εἰσαγάγῃ συνδυασμὸν τινα συρμάτων ἀληθῶς ἐπωφελέστατον.

Καθ' ὅλας ταύτας τὰς περιπλανήσεις του ἀπέκτησε μεγίστην ἐπιτηδειότητα εἴτε πρὸς ἀποστολὴν εἴτε πρὸς παραλαβὴν τηλεγραφημάτων μετὰ τὸν ἥχον, κατὰ τὸ σύστημα ὅπερ γενικῶς κατέσχυσεν ἐν ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτείαις. «Ὁ τηλεγραφικὸς ὑπάλληλος ἀφίλει, κατὰ τὴν μέθοδον ταύτην, νὰ ἐννοῇ ἐκ τοῦ ἤχου, ἐκ τοῦ τί, τὰ, καὶ τὰ σημεῖα τὰ ὁποῖα δὲν γράφονται μόνον τῶν.

Ἀλλ' ἔτυχε ποτὲ νὰ εὐρεθῇ εἰς ἀνταπόκρισιν

ἀπὸ τοῦ ἐνὸς ἄκρου ἄχρι τοῦ ἄλλου τῆς γραμμῆς μεθ' ὑπαλλήλου ὅλως ἀγνώστου πρὸς αὐτὸν, καὶ ὅστις τῷ ἔπεμπε τὰ τηλεγραφημάτων του τόσον ταχέως, διὰ σημείων τόσον ὀρηκτικῶν, ὥστε ὁ δυστυχὴς «Εδισών» δὲν ἠδύνατο κατ' οὐδένα τρόπον νὰ τὸν παρακολουθήσῃ. Ἐῖχε χάσει τ' αὐτὰ καὶ τὰ καλάθια.

Ἀφ' οὗ πολλαχόθεν εἶχεν ἥδη ἀποπεμφθῇ, ἔβλεπε καὶ πάλιν τὸν κίνδυνον τῆς ἀποπομπῆς ἐπιχειρούμενον ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν του, καὶ δι' ἀνικανότητα καὶ δι' ἀδελειότητα! Ἦτο σκληρόν.

Τότε ἀμέσως ἤρχισε νὰ φαντάζεται μηχανισμόν τινα ὅπως ἐπιβραδύνῃ τὴν ἀφίξιν τῶν σημείων, τὰ ὁποῖα ὁ ἀμείλικτος συνάδελφός του τῷ ἐξέπεμπε τόσον ὀρηκτικῶς, καὶ χωρὶς ἡ ἐπιβραδύνει, αὐτὴ κατ' οὐδὲν νὰ παραβλάψῃ τὴν μεταβίβασιν.

Ἀφ' οὗ ἐπέτυχε τὸν μικρὸν του μηχανισμόν, τότε ἦλθε καὶ τοῦ «Εδισών» ἡ σειρά νὰ τοῦ δείξῃ πόσα ἀπίδια βάζει ὁ σάκκος, ὅπως λέγει ἡ παροιμία.

— Γρηγορώτερα, γρηγορώτερα, τῷ ἔλεγε· πῶς βραδύνετε! κοιμᾶσθε!

«Ὁ ἄλλος μάτην ἠγωνίζετο ταχύτερον ὀλονεῖν ἐκπέμπων τὰ τηλεγραφημάτων του.

Ἐν τῇ προσωπικῇ τῶν τηλεγράφων, ἐν ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτείαις, κυκλοφορεῖ πλῆθος τοιούτων ἀνεκδότων ἀναμνηστικῶν τὴν ἀπίστευτον αὐτοῦ ἐφευρετικότητα.

Κατ' ἀρχὰς λοιπὸν περὶ τὴν τηλεγραφικὴν ἐνησχολήθη· ἐπενόησε δὲ τὸ αὐτοματικὸν σύστημα, δι' οὗ δισχίλαι ἢ τρισχίλαι λέξεις δύνανται ν' ἀντιγραφῶσιν ἢ νὰ γραφῶσιν εἰς ἐν λεπτόν, καὶ ἄλλα πολλὰ εὐφρεστάτα ἐπινοήματα, οἷον σταθμοὺς, τηλεγράφους συνοικιῶν, οἰκιακοὺς τηλεγράφους κτλ. κτλ.

Λίαν ἀξιοπαρατήρητος χαρακτηρὸς πασῶν τῶν ἐργασιῶν τοῦ «Εδισών» εἶνε ὅτι ἐκάστη τῶν ἐφευρεσέων του ἔχει ἄμεσον ἐφαρμογὴν καὶ πρακτικὴν ἀξίαν, χωρὶς νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι πάσαι αὐταὶ αἱ ἐπινοήσεις ὑπῆρξαν ἐπωφελεῖς εἰς αὐτὸν πρῶτον—τοῦτο εἶνε εὐνόητον—καὶ εἰς τοὺς συνεργάτας αὐτοῦ.

«Ὁ «Εδισών», ἐν ἐνὶ λόγῳ, δὲν εἶνε ἐκ τῶν σοφῶν ἐκείνων, οἵτινες πεισματωδῶς ζητοῦσι νὰ μάθωσιν ἂν μύρμηξ δύο ἢ τριῶν μνηστῶν καὶ ἡμίσεος καταβιάζῃ δις ἢ τρις τὴν ἀριστερὰν αὐτοῦ κεφαλήν, ὅπως εἶπῃ ναι ἢ ὄχι. «Ὅταν ἐπιλαμβάνηται ἔργον τινὸς, ἐργάζεται ὅπως τοῦτο χρησιμεύσῃ, ὅπως τοῦτο ἐπενέγκῃ πραγματικὴν ὠφέλειαν ἐν τῇ κοινωνικῇ βίῳ καὶ τῇ βιομηχανίᾳ· ἄλλως παραιτεῖ αὐτὸ καὶ ἐπιχειρεῖται ἄλλο.

Ἐκτὸς τούτου δὲ εἶνε ἱκανώτατος διοργανιστής· εἶνε συνετώτατος, καὶ γνωρίζει κατὰ βάθος τοὺς ἀνθρώπους. Ἠδύνατο νὰ γίνῃ στρατηγὸς ἢ διαχειριστὴς θαυμάσιος.

Ἐπειδὴ κέκμηται κράσιν ῥωμαλεωτάτην, σθένος ἐπιμονῆς ἀνήκουστον, καὶ ἀκαταδάμαστον δραστηριότητα, θέλει νὰ βλέπῃ καὶ τοὺς συνεργάτας αὐτοῦ τὴν αὐτὴν ἔχοντας καρτερίαν. «Ὅθεν οἱ βοηθοὶ του ἐπὶ τέλους ἀποκτῶσι τὰς αὐτὰς ἔξεις, βεβαίως ὑπὸ τοῦ ἀληθῶς μυθώδους αὐτοῦ ζήλου ἐμπνεόμενοι.

«Ὅποταν ἐπιδιώκῃ τὴν λύσιν δυσκόλου τινὸς προβλήματος, τὸ ἐργαστήριον μένει περφοταγωγημένον πάσας τὰς νύκτας, καὶ αὐτὸς δὲ καὶ οἱ βοηθοὶ του οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν ἀποστρέφουσι τὴν προσοχὴν τῶν ἀπὸ τῶν πειραμάτων καὶ τῶν ἐξ αὐτῶν ἀπορρέοντων πορισμάτων. Συνήθως λέγει ἀστεινύμενος ὅτι δὲν τῷ χρησιμεύει ἐργάτης, ὅστις δὲν εἶνε ἱκανὸς, ὡς αὐτὸς, νὰ ἐργάζεται εἰκοσιπέντε ὥρας τὸ ἡμερονύκτιον.

Περὶ τῶν ἐπιστημονικῶν βιβλίων καὶ τῶν ἐξ ἑδρας πραγματειῶν ἐκφορᾶται κατὰ τινα τρόπον, ὅστις δὲν εἶνε πολὺ κολακευτικὸς πρὸς τοὺς συγγραφεῖς τῶν ἐν γένει, οἵτινες ἀρκοῦνται δυστυχῶς, συνηθέστατα, ἀντιγράφοντες ἀλλήλους. «Ὅταν ὁ «Εδισών» μελετᾷ θέμα τι, συνειθίζει νὰ ἐκτελῇ ὁ ἴδιος τὰ ἀναγκαῖα πειράματα, νὰ ἐπιναλαμβάνῃ πάσας τὰς δοκιμὰς ἀμεριμνῶν ὅλως περὶ τῶν πρὸ αὐτοῦ λεχθέντων. Κατὰ τὰς στιγμὰς ἐκείνας παύει ἀναγινώσκων ἐπιστημονικὰ συγγράμματα, καὶ ἐγκύπτει τέλεον εἰς τὴν μελέτην αὐτῆς τῆς φύσεως. Λέγει συνήθως ὅτι βιβλία ἐπιστημονικὰ, ἀμελῶς συντεταγμένα, ζημιοῦσι καθ' ὑπερβολὴν τοὺς ἀνθρώπους τῆς ἐργασίας. Μέμψεται δὲ πρὸ πάντων συγγραφεῖς τινὰς ὅτι ἐγένοντο παραίτιοι ν' ἀπολέσῃ πολλὸν χρόνον διὰ πλημμυρῶν πληροφοριῶν, τὰς ὁποίας παρέχουσιν ἐν τοῖς βιβλίοις τῶν περὶ διαφόρων φυσικῶν φαινομένων, καὶ ὅτι ἠναγκάσθη, ἐπὶ τέλους, νὰ ἐκτελέσῃ αὐτὸς πειράματα, ὅπως ἐξελέγῃ τὰς τῶς αὐθεντικὸν ἐχούσας κύριος πλάνας τῶν. Περιεργότατον φαινόμενον εἶνε ἡ μεγάλη δύναμις αὐτοῦ τῆς συγκεντρώσεως. «Ὅταν μελετᾷ θέμα τι εἶνε ἱκανὸς ν' ἀπομονώσῃ τελείως ἀφ' ὅλου τοῦ ἐξωτερικοῦ κόσμου, καὶ νὰ συγκεντρώσῃ πᾶσαν αὐτοῦ τὴν προσοχὴν ἐπ' ἐνὸς μόνου σημείου, μένων ἐν τῇ καταστάσει ταύτῃ ἐπὶ ὥρας ὀλοκλήρους καὶ συνεχεῖς. Οἱ ἐκ τοῦ σύνεργου γνωρίζοντες αὐτὸν διαβεβαίουν ὅτι κατὰ τὰς στιγμὰς ταύτας εἶνε ὡς ἄνθρωπος νεκρός· ἡ ζωὴ τοῦ πᾶσι φαίνεται συγκεντρωθεῖσα ἐν τῇ ἐγκεφαλῇ του.

Μετὰ τῶν ἡμερῶν, μέλλων νὰ πληρώσῃ τοὺς φόρους του ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ, προσετέθη καὶ αὐτὸς εἰς τὴν οὐλαμὸν τῶν σχηματισθέντων ὑπὸ πλήθους ἄλλων ἐπὶ τῇ αὐτῇ σκοπῇ προσελθόντων. «Ὁ οὐλαμὸς ἀνῆρχετο βραδέως πρὸς τὸ γραφεῖον τοῦ εἰσπρακτοῦ.

«Απασαν τὴν προσοχὴν αὐτοῦ κατεῖχε τότε ζήτημά τι σχετικὸν πρὸς τὸν αὐτοματικὸν τηλέγραφον, καὶ προφανῶς πολὺ ὀλίγον ἐμερίμνα περὶ τοῦ σκοποῦ, ὅστις ἤγαγεν αὐτὸν εἰς τὴν κλίμακα ἐκείνην τοῦ εἰσπράκτορος τῶν δημοσίων φόρων.

Ἰστατο ὅθεν ἄφωνος πρὸ τῆς θυρίδος τούτου περιμένων ἕως νὰ ἐρωτηθῇ τί ζητῶν ἦλθεν ἐκεῖ.

— Αἰ, σὺ, τὸ ὄνομά σου! ἐφώνησε πρὸς αὐτὸν ὁ εἰσπράκτωρ, μετὰ τῆς προσηγορίας τῆς χαρακτηριζούσης τὰ δῖποδα ταῦτα ἐν πάσαις ταῖς χώραις τοῦ κόσμου.

— ; ; ; εἶαμεν ὁ Ἐδισων, ἐνεός.

— Λέγε! τί θέλεις; τὸ ὄνομά σου; ἄλλη μίμ. Ὁ δυστυχὴς ἦτον ἐντελὴς ἀδύνατον νὰ ἐνθυμηθῇ τὸ ὄνομά του ὡς καὶ τὴν αἰτίαν τῆς ἐκεῖ μεταβάσεώς του.

Ὁ εἰσπράκτωρ ἐποίησε νεῦμα ἀπελπιστικόν, οἱ ὅπισθεν τοῦ Ἐδισων παρακολουθοῦντες προσώθησαν ἰσχυρῶς, καὶ ὁ ἐφευρέτης μᾶς πρὶν ἔτι συνέλθῃ ἐκ τῆς καταπλήξεώς του ἠναγκάσθη νὰ παραχωρήσῃ τὴν θέσιν του εἰς τὸν ἐπόμενον.

Συνωστιζόμενος ὑπὸ τῶν μὲν, συμπιεζόμενος ὑπὸ τῶν δὲ, ἠναγκάσθη, ὅτε συνήλθεν εἰς ἐαυτὸν, νὰ προσκολληθῇ αὐτὸς εἰς τὴν οὐρὰν, καὶ ἀποκτήσῃ νέαν σειρὰν, ὅπως τελειώσῃ τοῦλάχιστον τὴν ὑπόθεσιν διὰ τὴν ὁποίαν ἐβασανίσθη τόσον.

Ἀλλ' αἱ ἀφαιρέσεις αὐταὶ εἰσὶ συχναὶ εἰς τοὺς ἄνδρας τῆς ἐπιστήμης καὶ οὐδόλως παράδοξον ἂν καὶ ὁ Ἐδισων ὑπόκειται εἰς αὐτάς.

Ἄλλως τε τοῦτο δὲν ἀποδεικνύει ὅτι στερεῖται μνήμης καὶ πρακτικοῦ νοός· πολλοῦ γε καὶ δεῖ· εἰς ἐξέρει κάλλιστα τί πράττει καὶ εἶνε ἐνήμερός τας πρὸς πάντα τὰ ἐνδιαφέροντα αὐτόν.

Τὸν μέγαν ἄνδρα λέγουσιν ἐνίοτε προαγγέλλει ἡ παιδικὴ αὐτοῦ ἡλικία· τὸ τεττιμμένον τοῦτο ἀξίωμα καθίσταται λίαν ἐνδιαφέρον ὁπόταν πρόκειται περὶ προσώπων οἷος ὁ Ἐδισων. Ἡ ἐπιμονὴ καὶ καρτερία αὐτοῦ ἦς καὶ αὐτὸς ἔχει συνάσθησιν, προδιαφίνεται ἐναργέστατα ἐν τινι περιφύῳ ἄγωνι, ὃν ἠναγκάσθη νὰ συνάψῃ πρὸ τριακονταετίας κατὰ τῶν χηναρίων τῶν δικαιτωμένων ἐν τῷ ὀρνιθοτροφείῳ τοῦ πατρός του. Ἦτο τότε εἰς τὴν ἑπτὰ ἐτῶν καὶ ἔφερον εἰσέτι τὸ εἶδος ἐκείνο τῆς συνήθους βραχείας ἐσθῆτος, δι' ἧς ἐνδύονται πανταχοῦ κατὰ τὴν ἡλικίαν ταύτην τὰ τε ἄρρενα καὶ τὰ θήλεα.

Συχνάκις εὐρίσκετο εἰς διαμάχην, ὡς συνήθως τὰ ὁμήλικα αὐτοῦ παιδιά, πρὸς πλῆθος χηναρίων, ἅτινα ἐδίωκον αὐτὸν καθ' ἑκάστην διὰ μανιδῶν ῥαμφισμῶν ἐκ τινος γωνίας τῆς αὐλῆς, ὅπου ἀναμφιβόλως εἶχεν ἰδρύσει φαντασιωδὲς τι ἐργαστήριον. Τοῦτο δὲν ἠδύνατο νὰ διαρκέσῃ ἐπὶ πολὺ. Μετ' ὀλίγον παρετηρήθη ὅτι οὐχὶ μόνον τὰ χηναρία ταῦτα ἀπεσύροντο εἰς ἄλλο μέρος τῆς ἐπαύλεως, ἀλλ' ὅτι καὶ ὁ μικρὸς Ἐδισων ἐγένετο

ἄφαντος. Ἐπὶ δὴ συνεχῶς ἡμέρας ἔμενον ἀφανὴς ἐκτὸς στιγμῶν τινων, καθ' ἃς ἡ πεῖνα ἠνάγκαζεν αὐτὸν νὰ ἐμφανισθῇ καὶ μεταβῇ εἰς τὸ μαγειρεῖον τοῦ πατρός του.

Ὅτε τὴν δευτέραν ἡμέραν ἤρχισαν ν' ἀνησυχοῦσιν, εὖρον αὐτὸν τὰ βραχέα κράσπεδα τῆς ἐλαφρῆς αὐτοῦ ἐσθῆτος ἐκτεταμένα ἔχοντα ἐπὶ τῆς ὑπὸ τῶν χηνῶν ἐγκαταλειφθείσης φώλεως. Ὁ μικρὸς φιλόσοφος, ὁ πρῶτος φυσικὸς, ἐφῆρμοξε τὸ πρῶτον πόρισμα τοῦ ἐφευρετικοῦ του πνεύματος, θέλων νὰ ἐπωάσῃ τὰ ὠὰ τῶν ἀνταγωνιστῶν του. Εἶχεν ἀνακαλύψει τὴν τεχνητὴν κλώσσησιν, θερμαίνων ἕως. . . εἰς τὸν κόλπον του νέους διὰ τὸ μέλλον ἐχθρούς. Τὸ ἐπεισόδιον τοῦτο προῦκάλεσεν ἄπλετον τὸν γέλωτα τῆς οἰκογενείας του καὶ τῶν γειτόνων, καὶ ὅτε μετὰ τινα ἔτη φίλος τοῦ τῆς ἡρώτησεν αὐτὸν κατὰ πόσον ἦτον ἀληθὴς ἡ ἱστορία αὕτη, δὲν ἠδυνήθη ν' ἀποκρύψῃ δυσχερεῖαν τινα, ὥστε αἱ ἀναμνήσεις του, οὕτως ἀναζωογονηθεῖσαι, τῷ ἦσαν ὑπερβολικῶς δυσάρεστοι.

Εἶτα εἶπεν αἶφνης, μετὰ στιγματικῶν σιωπῶν, ὥστε ἀναπολήσας κατὰ διάνοιαν τὴν σκηναίαν.

— ὦ! ὅθι τὸ ἔκαμνα καὶ τώρα ἀκόμη; ὅθι εἶχον τὴν ὑπομονήν.

Πολλοὶ σοφοὶ, ἐντὸς μεγάλων μόνον διπλωμάτων ἔχοντες τὴν σοφίαν τῶν, ἐνέπειξαν αὐτόν, διότι, λέγουσι, δὲν εἶνε ἀληθὴς σοφός. Ἐνῶ δὲ πρὸς τοὺς ἀληθεῖς τῆς ἐπιστήμης ἄνδρας τρέφει τὸν σεβασμὸν ὃν ὀφείλει πρὸς αὐτοὺς πᾶς μετρία μόνον κεκτημένος γνώσεις, περὶ ἐαυτοῦ δ' ὁμιλεῖ μετριοφρονέστατα, πρὸς τοὺς πειρατάς τῆς ἐπιστήμης, τοὺς ἀσήμους συνονθυλευτάς τῶν βιβλίων τῶν ἄλλων, ἐπιδεικνύει ἐσχάτην περιφρόνησιν.

Συχνάκις ὑπαινίττεται μεγάλῃν τινὰ ἐπιχείρησιν τοῦ βίου του, ἣν θέλει ἐκτελέσει ἡμέραν τινὰ, διακηρύττων ὅτι δι' αὐτῆς κυρίως ἐλπίζει ν' ἀποκτήσῃ ὄνομα. Προτίθεται ν' ἀνεγείρῃ μνημεῖόν τι, ἐφ' οὗ θὰ ἐγχαράξῃ τὰ ὀνόματα τῶν σοφῶν, Εὐρωπαίων τε καὶ Ἀμερικανῶν, οἵτινες ἅμα τῇ πρώτῃ ἀποκαλύψει τῶν τοῦ διαιρετοῦ τοῦ ἡλεκτρικοῦ φωτός διὰ τὸν οἰκιακὸν φωτισμὸν ἐσπύσαν νὰ διακηρύξωσιν ὅτι τοῦτο ἦτο πρᾶγμα ἀδύνατον.

Αἱ ἐργασίαι τοῦ ἐργαστηρίου αὐτοῦ διεσπύοντο διὰ τρόπον μεθοδικωτάτου καὶ συστηματικωτάτου.

Συνεργάτας ἢ ἐργάτας ἔχει συνήθως περὶ τοὺς 25 ἄνδρας. Ἐν αὐτοῖς ὑπάρχουσι μηχανικοὶ, ὑδραυλικοὶ, χημικοὶ, δοκιμασταί, εἰς ἃ δύο μαθηματικοὶ, ἐν ἐνὶ λόγῳ ἄνδρες ἔμπειροι εἰς πάντας τοὺς κλάδους τῆς ἐπιστήμης, ἔτοιμοι κατὰ πᾶσαν στιγμὴν ν' ἀναλάβωσι καὶ ἀγάγωσιν εἰς πέρας εὐσυνειδήτως καὶ τελείως πᾶν πεί-

ραμα ὑποδεικνυμένον αὐτοῖς ὑπὸ τοῦ Ἐδισων.

Καθ' ἑκάστην καὶ πλειστάκις τῆς ἡμέρας ἐπισκέπτεται τὴν τράπεζαν τῆς ἐργασίας συνεργάτου τοῦ τινος οἰουδήποτε· λαμβάνων σημειωματάριον τι χαράσσει χονδροειδὲς σχεδιάσμα μηχανῆς τινος, ἥτις πρέπει νὰ κατασκευασθῇ, ἢ πειράματος τινος ὅπερ πρέπει νὰ ἐκτελεσθῇ. Ἐπὶ τῆς λευκῆς σελίδος τοῦ ἐργάτου γράφει τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ πειράματος μετὰ τὴν ἐκτέλεσίν του. Εὐρίσκονται ἐνίοτε ἐπὶ τῶν σημειωματαρίων τούτων πολλαὶ συνεχεῖς σελίδες, ἐφ' ἑκάστης τῶν ὁποίων εἰσὶν ἐγγεγραμμένοι νέαι ὁδηγαί τοῦ Ἐδισων, μετὰ παρατηρήσεων σχεδίων, ἐνίοτε εὐτραπέλων σχεδιογραφημάτων, φυσιογνωμιῶν χονδροειδῶν, πάντων προφανῶς ὑπ' αὐτοῦ χαραχθέντων ἐν ᾧ ἦτον ἐμβεβυσμένος εἰς τὰς σκέψεις του.

Ἐφ' ἑκάστης σελίδος ἐκάστου τῶν σημειωματαρίων του ὁ πρωτεργάτης, ἢ ὁ τεταγμένος τὴν διεύθυνσιν ὁμίλου τινὸς ἐργατῶν, ἐπιθέτει καθ' ἑκάστην τὴν ὑπογραφὴν του.

Εἶνε ἀδύνατον νὰ ἐκτιμηθῇ δεόντως ἡ ἀξία τῶν τόμων τούτων, φερόντων τὰ ἔχνη τῆς ἐπιμόνου δραστηριότητος τῆς ἀκαταπονήτου ταύτης μεγαλονοίας· τὰ σημειωματάρια ταῦτα εἰσὶν ἤδη πολυκριθμότατα καὶ ἀποτελοῦσι πολύτιμον συλλογὴν ὑπὸ ἐπιστημονικὴν ἔποψιν, ἐν ἀνάγκῃ δὲ θὰ χρησιμεύσωσι καὶ ὡς ὠφέλιμα μαρτύρια ἐν διαδικασίαις περὶ προτεραιότητος ἐφευρέσεως τινος. Δύο τόμοι τῆς συλλογῆς ταύτης φωτολιθογραφημένοι ἐν τῷ γραφείῳ τῶν διπλωμάτων τῆς Οὐασινγκτόνος, ἐξετέθησαν ἐπὶ τράπεζῆς ἐν ταῖς αἰθούσαις τοῦ Ἐδισων ἐν τῇ ἐκθέσει τῶν Παρισίων παρὰ σχεδιάσματα τέλεον ἐπεξεργασμένα· παρὰ ἰδέας ἐντελῶς νέας, αἵτινες δέον νὰ πραγματοποιηθῶσι, εὐρίσκονται ζωγραφίαι, γελοιογραφίαι, κωμικαὶ σκηναί, ἀπομιμήσεις διαφόρων γραφῶν, καὶ ὅλαι αἱ φαντασιοπληξίαι αἱ διερχόμεναι διὰ τῆς κεφαλῆς ἀνθρώπου κρατοῦντος μολυβδοκόνδυλον ἐν ᾧ συνδιαλέγεται ἢ σκέπτεται.

Οἱ τόμοι οὗτοι μέλλουσι νὰ προσεσχεθῶσιν ὑπὸ τοῦ Ἐδισων εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τῶν ἐπιστημῶν τῶν Παρισίων, διὰ τὰ ἀρχεῖά της, ὡς ἀνάμνησις τῆς ἐκθέσεως τοῦ ἡλεκτρισμοῦ.

Η ΔΕΣΠΟΙΝΙΣ ΛΑΣΕΓΑΙΕΡ

[Μυθιστορία Ἰουλίου Σανδῶ.]

Συνέχεια τοῦ σελ. 807.

Ε'

Δύο ἡμέρας μετὰ ταῦτα, ἐνώπιον ἀνοικτοῦ παραθύρου, ὁ μαρκήσιος ἐκάθητο παρὰ κομψοτάτην στρογγύλην τράπεζαν, ἀρχαῖον πλαστικὸν ἔργον τῶν Σεδῶν, ἐφ' ἧς ἐβλεπέ τις κρυφάλλινον ἄγγειον, κεκρυμμένον κύαθον καὶ λείψανα ἐλεγκτοῦ προγεύματος. Ἐξηπλωμένος δὲ μᾶλλον ἢ καθήμενος ἐπὶ ἀναπαυτικῆς ἑδρας, κινήτων ἐχούσης τὸ ὅπισθεν μέρος καὶ ἐλαστικὸν τὸ βάθος, ἀπέλαυνεν ἐν πρωΐνῳ

ἱματισμῷ τῆς εὐεξίας ἐκείνης καὶ τῆς ἡδονῆς, ἣν παρέχει μέγας ἐγωϊσμός, καλὴ υγεία, ἀσφαλὴς περιουσία, χαρκτηρὲς εὐκόλος καὶ καλὴ πέψις. Ἡ γέροντὴ τὴν πρωΐαν ἐκείνην εὐθυμότατος, καὶ οὐδέποτε ἄλλοτε ἠσθάνθη ἐαυτὸν τόσον καλῶς διατεθειμένον. Ἐφόρει πρωϊνὸν ἐπενδύτην ποδήρη ἐκ μεταξίνου ὑφάσματος μεγάλα παριστῶντος ἄνθη· εἶχε τὸν πώγωνα πρὸ ὀλίγου ἐξυρισμένον, τὸ βλέμμα ζωηρόν, τὰ χεῖλη ῥοδόχροα καὶ μειδιῶντα, τὴν ἐσωτερικὴν λινιστολήν χιονόλευκον, τὴν κνήμην εὐτονον, τὴν χεῖρα λευκὴν καὶ εὐτραφῆ διαφαινομένην διὰ μέσου τῶν Βαλεντιανῶν τριχάπτων, τῶν κοσμούντων τὸ ἄκρον τῆς χειρὶδος του· ἐκράτει δὲ ταμβακοθήκην χρυσὴν φέρουσαν εἰκόνα γυναικὸς ἄλλης ἢ τῆς μαρκησίας. Ἀνεπαύετο δὲ ἐκεῖ οὐδὲν σκεπτόμενος, ἀναπνέων ἡδονικῶς τὴν λεπτὴν εὐωδίαν τῶν δασῶν του, ὧν ἤρχιζεν ἤδη τὸ φθινόπωρον νὰ κιντρινίζῃ τὰς κορυφάς, καὶ παρακολουθῶν μὲ βλέμμα ἀδιάφορον τοὺς ἵππους του, οὓς οἱ ὑπηρέται του ἐπανέφερον ἐκ τοῦ περιπάτου κεκαλυμμένους μὲ μεγάλα σκεπάσματα, ὅτε διέκρινεν ἐπὶ τῆς γεφύρας τοῦ Κλαίν τὴν κυρίαν Βωμπέρ ἐρχομένην πρὸς τὸ μέγαρον. Ἡ γέροντὴ τότε, ἐκυψεν, ἐθεώρησεν ἐαυτὸν ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν, ἀπετίναξε διὰ τοῦ ἄκρου τῶν δακτύλων τὸν ταμβάκον τὸν διοσκορπισθέντα ἐπὶ τῶν τριχάπτων τῶν κοσμούντων τὸ ἄνοιγμα τοῦ ἐπενδύτου αὐτοῦ, καὶ ἔπειτα κύψας ἀπὸ τοῦ ἐξώστου παρετήρει τὴν βαρωνίδα ἐρχομένην εἰς τὸ μέγαρον. Πνεῦμα ὀλίγον τι παρατηρητικόν, ἤθελεν ἐννοήσῃ ἐκ τοῦ ἐσπευσμένου βήματος τῆς κυρίας Βωμπέρ, ὅτι εὐρίσκετο αὕτη εἰς μεγάλῃν ψυχικὴν ταραχήν, ἀλλ' ὁ μαρκήσιος οὐδόλως ἐπρόσεξεν εἰς τοῦτο, καὶ ὅτε αὕτη εἰσῆλθε, τῆς ἐφίλησε χαριέντως τὴν χεῖρα καὶ χωρὶς νὰ παρατηρήσῃ τὴν ἀλλοίωσιν καὶ τὴν ὥχρότητα τοῦ προσώπου της.

— Κυρία βαρωνίς, τῇ εἶπε, καθ' ἑκάστην γίνεσθε ὥραιοτέρα καὶ θελκτικώτερα ἐὰν ἐξακολουθεῖτε οὕτω θὰ γίνεστε ἐντὸς ὀλίγου εἰκοσαςτής.

— Μαρκήσιε, ὑπέλαβεν ἀποτόμως ἡ κυρία Βωμπέρ, δὲν πρόκειται νῦν περὶ τούτου. Ἐχομεν νὰ ὁμιλήσωμεν σπουδαίως· διότι τὸ πρᾶγμα ἀξίζει τὸν κόπον. Μαρκήσιε, τὸ πᾶν ἀπώλετο! Τὸ πᾶν, σὰς λέγω· ὁ κεραυνὸς ἐπέσεν ἐπὶ τῶν κεφαλῶν μας.

— Ὁ κεραυνός! ἀνεφώνησεν ὁ μαρκήσιος δεικνύων τὸν κυανοὺν καὶ διαυγέστατον οὐρανόν.

— Μάλιστα, εἶπεν ἡ κυρία Βωμπέρ· ὑποθέσαστε, ὅτι ὁ κεραυνὸς ἐσκήπτων ἀπὸ τοῦ ἀνεφύλου τούτου καὶ γαληνίου οὐρανοῦ, καταρρίπτει τὸ μέγαρόν σας, καίει τὰς ἐπαύσεις σας, κατασπέρφει τὰς σιτοφόρους πεδιάδας σας· οὐδὲν δύνασθε νὰ φαντασθῆτε ἀληθέστερον τῆς δυστυχίας, τῆς ἐπελθούσης καθ' ὑμῶν. Διότι ἀφοῦ διεφύγετε τοὺς κινδύνους τρικυμιώδους θαλασσοπο-

ρίας, επάπειλαίθε νυν νά ναυαγήσητε ἐν μέσῳ τοῦ λιμένος.

— Ὁ κύριος Λασεγλιέρ ὠχρίασεν ὅτε δὲ ἐκάθισεν ἀπέναντι αὐτῆς, ἡ βαρωνίς ἠρώτησε ψυχρῶς.

— Πιστεύετε εἰς τὰ φαντάσματα;

— Αἶ, κυρία μου! . . . εἶπεν ὁ μαρκήσιος.

— Ἐάν δὲν πιστεύεται, ἔχετε ἄδικον, ἐξηκολούθησεν ἡ κυρία Βωμπέρ· διότι ὁ υἱὸς Σταμπλῆ, ὁ Βερνάρδος, μὲ τὸν ὁποῖον ποσάκις ὁ πατήρ του ἐζάλισε τὰ πόδια μας, ὁ ἥρωας τέλος ἐκεῖνος ὁ ἀποθανὼν καὶ ταφείς πρὸ ἐξ ἑτῶν ὑπὸ τοὺς πότους τῆς Ρωσσίας. . . .

— Αἶ, λοιπόν, ἠρώτησεν ὁ κύριος Λασεγλιέρ.

— Αἶ, ἐπανελάθεν ἡ βαρωνίς, τὸν εἶδον χθὲς εἰς τὴν πόλιν, τὸν εἶδον ἔχοντα σάρκα καὶ ὅσῃ, τὸν εἶδον, ἐννοεῖτε τί θὰ εἶπῃ τὸν εἶδον; Πολλοὶ τῷ ὠμίησαν καὶ εἶναι αὐτὸς ὁ ἴδιος· εἶναι ὁ Βερνάρδος Σταμπλῆ, ὁ υἱὸς τοῦ ποτὲ ἐνοικιαστοῦ σας· ὑπάρχει; Ζῇ δὲν ἀπέθανεν.

— Καὶ τί μὲ μέλει; εἶπεν ὁ μαρκήσιος, ἐκπληκτος καὶ μὲ ὕψος ἀνθρώπου εὐχαριστημένου, ὅστις ἐνῶ περιέμενεν, ὅτι ἤθελε πέσει ἀρόλιθος ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του, αἰσθάνεται αἴφνης αὐτὸ τοῦ πτερὸν μελισσοφάγου, ψαῦον μολίς τὸ ἄκρον τῆς ρινόσ του.

— Πῶς! τί σὰς μέλει; ἀνεφώνησεν ἡ κυρία Βωμπέρ. Ὁ υἱὸς Σταμπλῆ δὲν ἀπέθανεν, ἐπανήλθεν εἰς τὴν πατρίδα του, ἀνεγνώρισαν τὴν ταυτότητά του καὶ μὲ ἐρωτᾶτε τί σὰς μέλει;

— Βεβαίως, ἀπήντησεν ὁ κύριος Λασεγλιέρ μεθ' ἀπλοϊκῆς ἐκπληξέως. Ἐάν ὁ νεανίας ἔχει λόγους ν' ἀγαπᾷ τὴν ζωὴν, τόσον καλλίτερον δι' αὐτὸν ὅτι δὲν ἀπέθανεν. Ἐπιθυμῶ μάλιστα νὰ τὸν ἴδω· διατί δὲν ἐπαρουσιάσθη;

— Μένετε ἡσυχος, εἶπεν ἡ βαρωνίς, θὰ παρουσιασθῇ.

— Ἄς ἔλθῃ! ἀνεφώνησεν ὁ μαρκήσιος, θὰ τὸν δεχθῶ, θὰ φροντίσω περὶ αὐτοῦ καὶ ἐν ἀνάγκῃ θὰ τῷ ἐξασφαλίσω τὸ μέλλον του· διότι δὲν ἐλησμονήσα τὴν λεπτότητα, μεθ' ἧς ἐφέρθη πρὸς ἐμὲ ὁ πατήρ του. Ὁ γέρον Σταμπλῆ ἐξεπλήρωσε τὸ χρέος του, καὶ ἐγὼ νυν θὰ ἐκπληρώσω τὸ ἰδικόν μου—διότι εἶναι δίκαιον νὰ ἀπολαύσῃ ὁ υἱὸς τὰ ἀγαθὰ περιουσίας, ἣν μοι ἀπέδωκεν ὁ πατήρ. Δὲν εἶμαι ἀγνώμων καὶ δὲν πρέπει νὰ λεχθῇ, ὅτι εἰς Λασεγλιέρ ἐγκατέλειψεν ἐν τῇ πτωχείᾳ τὸν υἱὸν πιστοῦ ὑπηρέτου του. Ἄς μοι φέρωσι λοιπὸν τὸν Βερνάρδον· ἐάν δὲ φοβῆται, ἄς ἐνθαρρύνωσι αὐτόν, διότι ὅτι καὶ ἐν μοι ζητήσῃ θέλω τὸ δώσειν.

— Καὶ ἐν ζητήσῃ ὅλα; εἶπεν ἡ βαρωνίς. Εἰς τὰς λέξεις ταύτας, ὁ κύριος Λασεγλιέρ ὠχρίασε καὶ ἐστράφη περίφοβος πρὸς αὐτήν.

— Ἀνεγνώσατέ ποτε τὸ βιβλίον τὸ καλούμενον Κώδης; ἠρώτησεν ἡσυχῶς ἡ κυρία Βωμπέρ.

— Οὐδέποτε, ἀπήντησε μεθ' ὑπερηφανείας ὁ μαρκήσιος.

— Ἐγὼ τὸ διέτρεξα σήμερον χάριν ὑμῶν. Χθὲς

ἔτι μοι ἦτο τόσον ἀγνωστον ὅσον καὶ εἰς ὑμᾶς, ἀλλὰ χάριν ὑμῶν ἔγεινα καὶ νομομαθής. Εἶναι λοιπὸν βιβλίον γεγραμμένον μὲ ὕψος ἀρκετά ξηρόν, βιβλίον, ὅπερ ἐπιδοκιμαζέι τις ὅταν καθιερατὰ δικαιώματά μας, ἀλλ' ὅπερ δὲν ἐκτιμᾷ τις διόλου ὅταν ἐναντιοῦται εἰς τὰς ἀξιώσεις μας. Ἀμφιβάλλω, παραδείγματος χάριν, ἐάν εὗρητε εὐχάριστον τὸ κεφάλαιον, τὸ περὶ δωρεῶν μεταξὺ ζώντων. Ἐν τούτοις ἀναγνώσατέ το σὰς συνηθῶ τὴν μελέτην αὐτοῦ.

— Κυρία βαρωνίς, ἀνεφώνησεν ὁ κύριος Λασεγλιέρ ἀνυπομόνως· εἰπέτε μοι τί σημαίνουσιν ὅλα ταῦτα.

— Κύριε μαρκήσιε, ἀπήντησεν ἡ κυρία Βωμπέρ, ἐγειρομένη καὶ αὐτὴ μετὰ διδαστορικῆς σοβαρότητος· σημαίνει, ὅτι πᾶσα πράξις δικαιοῦ, τίτλον ἔχουσα δωρητηρίου, ἀνακαλεῖται δικαιοματικῶς, ἅμα παρουσιασθῇ γνήσιον τέκνον τοῦ δωρητοῦ, ἔττω καὶ μετὰ θάνατον αὐτοῦ γεννηθέν· σημαίνει, ὅτι ὁ Ἰωάννης Σταμπλῆ, ζώντος τοῦ υἱοῦ του, δὲν ἠδύνατο νὰ διαθέσῃ ὑπὲρ ὑμῶν εἰμὴ τὸ ἥμισυ τῆς περιουσίας μου, ἀλλ' ἐπειδὴ διέθεσε τὸ ὅλον πιστεύων ὅτι ὁ υἱὸς του ἀπέθανεν, ἡ δωρεά του ἀκυροῦται κατὰ τὸν νόμον. Σημαίνει τέλος, ὅτι τὸ μέγαρον τοῦτο δὲν εἶναι πλέον ἰδικόν σας· διότι ὁ Βερνάρδος μέλλει ν' ἀκυρώσῃ τὰ ἐπ' αὐτοῦ δικαιώματά σας· καὶ ὅτι τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ἤθελε παρουσιασθῇ ἀνὰ χεῖρας ἔχων ἐπίσημον ἔγγραφον ὁ νεανίας ἐκεῖνος, περὶ οὗ ἐσκέπτεσθε νὰ τῷ ἐξασφαλίσῃτε τὴν τύχην, θέλει σὰς προσκαλέσει εὐγενῶς νὰ ἀδειάσῃτε τὸν τόπον. Ἐννοήσατε τώρα;

Ὁ κύριος Λασεγλιέρ περίφοβος ἤκουεν, ἀλλὰ τοιαύτη ἦτο ἡ περὶ τὰ τοιαῦτα ἀμάθειά του, ὥστε ἀμέσως μετέβη ἀπὸ τοῦ φόβου εἰς τὴν ἀγανάκτησιν.

— Καὶ τί ἐνδιαφέρει ἐμὲ ὁ κώδης καὶ αἱ μεταξὺ ζώντων δωρεαί! ἀνεφώνησε μὲ παραφορὰν παιδίου. Μήπως ἐννοῶ ἐγὼ τίποτε ἀπὸ ὅλα αὐτά; Μήπως ἐνδιαφέρωμαι; Ὁ, τι γνωρίζω εἶναι ὅτι τὸ μέγαρον τοῦτο εἶναι ἰδικόν μου. Τί μοι ὀμιλεῖτε λοιπὸν περὶ δωρεῶν; Μήπως τὸ ὅτι μοι ἀπέδωκεν ὅσα μοι ἤρπασαν, μήπως τοῦτο καλεῖται δωρεά; Ὁραὶ λέξις ἀληθὴς. Εἰς δὲ Λασεγλιέρ νὰ δεχθῇ δωρεάν! Γελοῖον πράγμα! Ὡπᾶν οἱ Λασεγλιέρ ἐδέχθησαν ποτε τίποτε παρ' ἄλλου τινὸς ἐκτὸς παρὰ τοῦ Θεοῦ. Τί διάβολον! Ζῶ ἐδῶ εὐτυχὴς ἡσυχος, καὶ ἐπειδὴ ἔνας ἀσήμενος ἀνθρώπος, ὅστις ἐθεωρεῖτο ἀποθνήσκων, ζῇ, πρέπει διὰ τοῦτο νὰ τῷ μετρήσῃ τὴν περιουσίαν, ἣν μοι ἐκλείψεν ὁ πατήρ του! Ὁ Κώδης τὸ θέλει οὕτως! Ἄλλ' εἶναι λοιπὸν ἀνθρωποφάγοι οἱ συντάξαντες τὸν κώδικα, τὸν νομομαθὲς ἀστυκόν. Ὡ τῆς αὐθαδείας! Κώδης, ἐνθαρρύνων τοὺς ἄρπαγας καὶ καθιερωτὰ ἀπὸ πατρὸς εἰς υἱὸν τὴν κλοπὴν. Κώδης τοῦ Ναπολέοντος ἐν ἐνὶ λόγῳ! Ὡ! ναὶ, ἀναγνωρίζω ἐν αὐτῷ τὸν κύριον Βονοπάρτην καλὰ ἐπρονόησεν ὑπὲρ τοῦ νεο-

γνοῦ τοῦ ὁ λύκος οὗτος! Εἶναι ἀληθὴς κώδης καλοῦ πατρός.

— Ὁμίλησεν ἐπὶ πολὺ μὲ τὸν τόνον τοῦτον, ἀνευ ἐννοίας· ὅτε μὲν περιπατῶν μὲ μεγάλη βήματα, ὅτε δὲ κτυπῶν τὸ δάπεδον διὰ τοῦ ποδὸς ἡ περιτυλλισσόμενος μὲ τρόπον κομικοτραγικόν διὰ τοῦ ἄκρου τοῦ πρωῒνου ἐπενδύτου του, καὶ ἐπαναλαμβάνων ἐκάστοτε μὲ φωνὴν πνιγομένην ὑπὸ τοῦ θυμοῦ.—Δωρεά! Δωρεά! Ἄλλ' ἡ κυρία Βωμπέρ κατάρθωσε τέλος μετὰ πολλοῦ κόπου νὰ τὸν καθιστήσῃ καὶ νὰ ἐξηγήσῃ αὐτῷ εἰς ποῖαν κατάστασιν εὗρισκοντο ἄλλοτε τὰ πράγματα, πρὸ ἐνὸς τετάρτου τοῦ αἰῶνος, καὶ εἰς ποῖαν νυν. Μέχρι τοῦδε εἶχε σεβασθῇ τὴν ἀγνοίαν του καὶ δὲν ἠθέλησε νὰ τὸν λυπήσῃ· νυν ὅμως ἡ σπουδαϊότης τῶν περιστάσεων δὲν τῇ ἐπέτρεπε νὰ ἀποκρύψῃ ἀπ' αὐτοῦ ἐπὶ πλέον τὴν ἀλήθειαν. Ἀνέσυρε λοιπὸν βιαίως τὸν καλύπτοντα τοὺς ὀφθαλμούς αὐτοῦ πέπλον, καὶ μάτην ὁ ἀτυχὴς μαρκήσιος ἀντέστη, καὶ ὡς τυφλὸς αἴφνης βλέπων τὸ φῶς ἐκλείε τοὺς ὀφθαλμούς μὴ ἀντέχων εἰς τὴν λάμψιν αὐτοῦ· ἡ κυρία Βωμπέρ, τὸν κατενίκησε καὶ τὸν ἠνάγκασε ν' ἀτενίσῃ κατὰ πρόσωπον πρὸς τὸν ἥλιον τῆς πραγματικότητος καὶ πανταχόθεν ἔρριψεν ἀσπλάγχυνος κατ' αὐτοῦ ζωηράν λάμψιν. Βλέπων δὲ τις τὴν ἐκπληξιν, μεθ' ἧς ὁ μαρκήσιος ἤκουε τὴν ἀμερόληπτον ἐκείνην περίληψιν τῆς ἱστορίας τῶν τελευταίων χρόνων, ἤθελεν εἶπει, ὅτι ὁ κύριος Λασεγλιέρ, κοιμηθεὶς εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Κλαίν ἀφυπνίστο αἴφνης εἰς τὴν Κίαν ἐν μέσῳ συμπλέγματος χαλκίνων ἀγαλμάτων, καὶ ἀνεκάλυπτεν, ὅτι καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος ἦτο μετημφισμένος εἰς μανδάρινον. Ἀφοῦ δὲ ἡ βαρωνίς ἐξέθεσεν εὐκρινῶς τὰ ζητήματα καὶ ἐξωγράφῃσε τὸ παρελθόν. Τώρα, προσέθηκε μετὰ σταθερότητος, μὰς μένει νὰ λύσωμεν τὸ ζήτημα τοῦ μέλλοντος· διότι ἡ περίστασις εἶναι κρίσιμος· ἀλλ' οὐδεμία δυσχέρεια μένει ἀκατανίκητος, ἀνέχῃ τις ὀλίγην δεξιότητα καὶ πολλὴν τόλμην. Ἀκούσατε λοιπὸν, μαρκήσιε· ἀναμφισβότως ὁ Βερνάρδος ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμήν θέλει παρουσιασθῇ, ἀλλ' οὐχὶ ὅπως σὰς παρακαλέσῃ νὰ φροντίσῃτε περὶ αὐτοῦ, ὡς ἠλπίζατε κατ' ἀρχάς, ἀλλὰ θέλει παρουσιασθῇ ὡς κύριος ἀγέρωχος· ὑπάρχουσι δὲ ἱκανοὶ ἀνθρωποὶ δυνάμενοι νὰ πληροφορήσωσιν αὐτόν περὶ τῶν δικαιωμάτων του, καὶ ἐν ἀνάγκῃ νὰ παρέξωσιν αὐτῷ τὰ μέσα πρὸς ὑποστήριξιν αὐτῶν ὑποθέσατε λοιπὸν ὅτι φθάνει· τίνα τρόπον θέλετε τὸν δεχθῇ;

— Ἄς ὑπάγῃ εἰς τὸν διάβολον! ἀνεφώνησεν ὁ μαρκήσιος, οὐτινος ὁ θυμὸς ἐξερράγη, ὡς βόμβα ἢ ἐνομιζέτο ἐσβεσμένη ἡ θρυαλλίς.

— Ἐν τούτοις ἐάν παρουσιασθῇ. . . .

— Ἐάν τολμήσῃ, κυρία βαρωνίς, θὰ ἐνθυμηθῶ ὅτι δὲν εἶναι εὐπατρίδης, καὶ, εὐτυχέστερος Λουδοβίκου τοῦ δεκάτου τετάρτου, δὲν θὰ ρίψω τὴν βάρβαν μου ἀπὸ τοῦ παραθύρου.

— Εἴθετε τρελλὸς, μαρκήσιε.

— Ἐάν γείνη ἀνάγκη νὰ φέρω τὴν ὑπόθεσιν εἰς τὰ δικαστήρια, αἶ, τότε θὰ τὴν φέρω.

— Μαρκήσιε, ὀμιλεῖτε ὡς παιδίον.

— Ὁ βασιλεὺς θὰ ἦναι ὑπὲρ ἐμοῦ.

— Ἄλλ' ὁ Βερνάρδος ἔχει ὑπὲρ αὐτοῦ τὸν νόμον.

— Προτιμῶ νὰ πωλήσω καὶ τὸν τελευταῖόν μου ἀγρὸν μάλλον παρὰ νὰ παραχωρήσω αὐτῷ τὴν ἐλαχίστην σπιθαμὴν.

— Μαρκήσιε, δὲν θὰ καταφύγητε εἰς τὰ δικαστήρια. Εἰς τὰ δικαστήρια! Σκεφθῆτέ το πρὸς στιγμήν· ν' ἀναμίσχῃτε τὸ ὄνομά σας εἰς σκανδαλώδεις συζητήσεις! Νὰ συγκρουσθῇτε πρὸς τὴν δικαιοσύνην καὶ ὅλον τοῦτο διατί; Διὰ νὰ καταλήξῃτε εἰς συμπεράσματα ἀμετάβλητα, ἀναπόφευκτα, συμπεράσματα, ἅτινα προσέδεν ὁ νόμος! Ἐχομεν ἐχθρούς, δὲν πρέπει νὰ τοῖς δώσῃτε τὴν εὐχαρίστησιν ταύτην· ἔχετε οἰκίστημον, δὲν πρέπει νὰ τὸ κηλιδώσῃτε.

— Ἀλλὰ πρὸς Θεοῦ, κυρία βαρωνίς, τί νὰ κάμω, τί ν' ἀποφασίσω, τί νὰ γείνω, ποῦ νὰ καταφύγω! ἀνέκραξεν ἀπελπίς ὁ μαρκήσιος.

— Ὅς σὰς τὸ εἶπω ἐγὼ, ὑπέλαθεν ἡ κυρία Βωμπέρ μετὰ βεβαιότητος. Γνωρίζετε τὴν ἱστορίαν τοῦ κοχλίου τοῦ εἰσελθόντος ἐντὸς κυψέλης μελισσῶν; Τὰ φιλόπονα ταῦτα ζῶα, περιέβαλον αὐτόν διὰ κηροῦ καὶ μέλιτος, καὶ ἔπειτα ἀφοῦ τοιούτοτρόπως περιώρισαν αὐτόν, ἐκύλισαν τὸν ὀχληρὸν τοῦτον ξένον, μέχρις οὗ ἔρριψαν αὐτόν μακρὰν τῆς κατοικίας των. Μαρκήσιε καὶ ἡμεῖς τὸν τρόπον τοῦτον πρέπει νὰ μεταχειρισθῶμεν. Ὁ Βερνάρδος οὗτος εἶναι ἀναμφισβότως, ὡς ἦτο καὶ ὁ πατήρ του, ἀγροῖκος ἀνθρώπος, ὁμοῦ δὲ μὲ τὰ πλεονεκτήματα τῆς καταγωγῆς του θὰ ἔχῃ βεβαίως τὴν χυδαιότητα τοῦ στρατιώτου καὶ τὴν παραφορὰν τῆς νεότητος. Ἄς περιβάλωμεν λοιπὸν αὐτόν με κηρὸν καὶ μὲ μέλι· ἄς ἀλείψωμεν αὐτόν ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν. Ἐάν ὅμως τὸν ἐρεθίσῃτε, τότε τὸ πᾶν ἀπώλετο. Ἄς περιποιηθῶμεν λοιπὸν, ἄς χαρῶμεν διότι ἐπανήλθε· καὶ θὰ ἔλθῃ ὡς σφαῖρα τηλεβόλου ἐκσφενδονιζομένη κατὰ τείχους χαλκίνου ἢ ἐκ γρανίτου· ἀλλ' ἀντὶ τούτων, ἄς πέσῃ ἐντὸς βάμβακος· ἄς εἰσέλθῃ ἐν αὐτῷ καὶ ἄς σβεσθῇ. Μὴ τὸν ἐρεθίσῃτε, ἀποφύγετε πρὸ πάντων νὰ ἔλθῃτε εἰς συζητήσεις περὶ τῶν δικαιωμάτων αὐτοῦ ἢ περὶ τῶν ἰδικῶν σας· διότι εἴθετε νέος εἰσέτι καὶ τὸ αἷμά σας εἶναι εὐκίνητον. Προσέξατε λοιπὸν μὴ παραφερθῇτε! Μὴ τὸν ἐρεθίσῃτε· κολακεύσατε αὐτόν, ταπεινώσατε ἐν ἀνάγκῃ τὴν νίκην πρὸ τῆς ἡττης. Ἀλλὰ πρῶτιστον πάντων εἶναι νὰ κατωρθώσωμεν αὐτόν νὰ ἐγκατασταθῇ εἰς τὸ μέγαρον τοῦτο, ὡς φιλοξενούμενος· διότι κερδίζομεν οὕτω καιρὸν· καὶ ὁ καιρὸς καὶ ἐγὼ κάμνομεν τὰ ἐπίλοιπα.

— Μὰ λοιπὸν, κυρία βαρωνίς, τί πρόσωπον μέλλομεν νὰ παίξωμεν ἐδῶ; ἠρώτησεν ὑπερηφάνως ὁ γηραιὸς εὐπατρίδης.

— Μέγα πρόσωπον, κύριε, μέγα, απάντησεν ἔτι μάλλον ὑπερηφάνως ἡ βαρωνίς. Μέλλομεν νὰ πολεμήσωμεν ὑπὲρ τῶν ἀρχῶν μας, ὑπὲρ τῶν βωμῶν μας, ὑπὲρ τῶν ἐστιῶν μας· μέλλομεν νὰ παλαιώσωμεν κατὰ τοῦ δικαίωματος τοῦ καθιερωμένου τὴν διαρπαγὴν, μέλλομεν ν' ἀντιτάξωμεν τὸ δίκαιον ἐναντίον τῆς βιαιότητος νομοθεσίας τυραννικῆς καὶ ἀξιομισήτου· μέλλομεν νὰ ὑπερασπίσωμεν τὸ τελευταῖον προπύργιον ἡμῶν ἀπὸ τῆς ἐπιδρομῆς τῶν ἀνθρώπων τῆς μέσης τάξεως ἀνθρώπων ζηλοτυποῦντων καὶ ἐχθροῦμένων ἡμῶν, ἀνθρώπων ζητούντων τὴν καταστροφὴν μας. Ἐάν ἐξῶμεν εἰς τοὺς ὥραίους χρόνους τοῦ ἱπποτισμοῦ, ἤθελον σὰς συμβουλεύσει ν' ἀναβῇτε ἐπὶ τοῦ ἱπποῦ σας, νὰ εἰσέλθῃτε ἐντὸς τοῦ περιβόλου, ἐνθα οἱ ἄνδρες εὐδίκαιον τὰς διαφοράς των καὶ νὰ πολεμήσῃτε ὡς εὐπατρίδης ἢ νὰ κλεισθῇτε ἐντὸς τοῦ μεγάρου σας, ὡς ἐντὸς φρουρίου, σεῖς, οἱ ὑπρέττει μὲν καὶ οἱ ὑπὲρ τοῦ μας, καὶ νὰ φονευθῶμεν μάλλον ὅλοι ἐπὶ τῶν ἐπάλξεων, παρὰ νὰ ἐξέλθωμεν ζῶντες αὐτοῦ. Ἀλλὰ δυστυχῶς οἱ δικηγόροι ἀντεκατέστησαν πρὸ πολλοῦ τοὺς ἀνδρείους μαχητάς, καὶ οἱ δικαστικοὶ κλητῆρες τοὺς κήρυκας τῶν ὅπλων. Ἀφοῦ λοιπὸν ζῶμεν ἐν ἐποχῇ, καθ' ἣν τὰ δικαστήρια εἴπερ ποτὲ ἀντεκατέστησαν τὰς ἱπποτικὰς περὶ δικαίου ἰδέας, καὶ αἱ λεπτολογίαι τοῦ νόμου τὰς ἐμπνεύσεις τοῦ θάρρους, οἱ εὐγενέστεροι καὶ οἱ γενναϊότεροι, εἶναι ἡναγκασμένοι νὰ μεταχειρισθῶσι τὸν δόλον ἀντὶ τῆς σπάθης καὶ τὴν εὐφυΐαν ἀντὶ λόγῃ. Ἐκτὸς τούτου τί ζητοῦμεν; Μήπως πρόκειται νὰ ἐγκαταλειψώμεν τὸν νεανίαν ἐν τῇ πτωχείᾳ; Ὁχι· θέλετε ἀπ' ἐναντίας φερθῇ γενναίως· θέλετε πράξει πολλὰ ὑπὲρ αὐτοῦ. Ἀλλ' εἰπέτε μοι εὐσυνειδήτως, εἶναι ἀνάγκη, ἀπολύτως ἀνάγκη, ἵν' ἀναπαυθῇ ἐν ἀνέσει ἄνθρωπος διελλὼν ἐξ ἑτῆ ἐπὶ τῶν χιόνων, νὰ ἐξαπλωθῇ μακρὸς πλατὺς ἐπὶ ἐνὸς ἑκατομμυρίου ἰδιοκτησίας; Τώρα, ἀγαπητέ μοι μαρκήσιε, ἐάν ἔχετε εἰσέτι δισταγμούς, ἐάν δὲν εὐρίσκετε τοῦτο ἀρκετὰ εὐσυνειδήτον, φρονῶ ὅτι πρέπει νὰ σέβηται τις τὰς περὶ δικαίου ἰδέας τοῦ ἄλλου. Ὑπάγετε λοιπὸν πρὸς εὐρεσιν τοῦ Βερνάρδου· περάσατε ὡς δακτύλιον εἰς τὴν χεῖρά του ὅλας τὰς ἰδιοκτησίας σας· καὶ διατί νὰ μὴ προσθέσῃτε εἰς τὸ μικρὸν τοῦτο δῶρον τὰς περιγυμνὰς καὶ τὰ οἰκίστημά σας; Εἶδον σήμερον τὴν Ἑλένην ὥραϊαν, φαιδρὰν, πλήρη πεποιθήσεως εἰς τὸ μέλλον· ἀλλ' ἐπανερχομένη τοῦ περιπάτου τῆς θέλει μάθει, ὅτι κατεστράφη ἐντελὴς· ὅτι μόνος ὁ ταπεινὸς πύργος τοῦ Βωμπέρ τῇ ἀπολείπεται πλέον. Θέλομεν λοιπὸν ἀποσυρθῇ ἐκεῖ· θέλομεν ζῆσαι ἐν στερήσειν, ὡς ἐζήσαμεν ἄλλοτε, ὅτε εἴμεθα ἐξόριστοι. Ἀντὶ δὲ τὰ τέκνα μας νὰ ἐνωθῶσιν ἐν μέσῳ τοῦ πλούτου, θέλουσιν ἐνωθῇ ἐν τῇ πτωχείᾳ· θέλομεν γίνεαι ἡ παροιμία τοῦ τόπου, βραδύτερον θέλουσιν ἀποκαλεῖ τοὺς ἐγγονοὺς μας ξεπεσμένους εὐπατρίδας, καὶ θέλομεν πωλήσῃ τὰς

ἐγγονὰς μας εἰς μάταιόν τινα καὶ ἀγροῖκον νεόπλουτον. Ἐν τούτοις ὅλα ταῦτα οὐδὲν ἔχουσι τὸ φοβερόν· προσθέσατε ἐπίσης ὅτι αἰωνίως θέλομεν ἔχει τὴν εὐχαρίστησιν νὰ βλέπωμεν πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν μας τὸ μέγαρον τῶν Λασεγλιέρ, τὰ ὠραῖα αὐτοῦ δάση καὶ τὸν κύριον Βερνάρδον κυνηγούντα, ζῶντα μεγαλοπρεπῶς καὶ ἐν χαρᾷ ἀπολαμβάνοντι τοῦ πλούτου σας.

— Ἡξεύρετε βαρωνίς, ἀνεφώνησεν ὁ κύριος Λασεγλιέρ, ὅτι ἔχετε τὸ πνεῦμα τῆς Αἰκατερίνης τῶν Μεδίκων.

— Ἀγνώμων! ἔχω ὅ,τι μοὶ ὑπαγορεύει ἡ καρδιά, ἀπῆντησε μειδιδῶσα ἡ κυρία Βωμπέρ. Τί θέλω; Τί ζητῶ; Οὐδὲν ἄλλο εἰ μὴ τὴν εὐδαιμονίαν τῶν ὄντων, ἄτινα ἀγαπῶ. Τὸ κατ' ἐμὲ, δὲν ἔχω φιλοδοξίαν. Νομίζετε λοιπὸν, ὅτι μὲ φοβίζει ἀληθῶς ἡ ἰδέα τοῦ νὰ ζήσω μεθ' ὑμῶν οἰκογενειακῶς εἰς τὸν μικρὸν μου πύργον; Αἶ, Θεέ μου! συνήθισα πρὸ πολλοῦ εἰς τὴν πτωχείαν καὶ οὐδ' ὁ Ῥκούλ μου ἐπόθησέ ποτε πλούτη. Ἀλλὰ σεῖς, ἀλλ' ἡ ὥραία Ἑλένη, ἀλλὰ τὰ τέκνα τὰ μέλλοντα νὰ γεννηθῶσιν ἐκ τῆς ἐνώσεως δύο τοσοῦτον χαριέντων πλασμάτων, ἰδοὺ, μαρκήσιε, ἰδοὺ τί μὲ φοβίζει!

Ἡ μακρὰ αὐτῶν συνομιλία εὐρίσκετο ἐκεῖ, ὅτε ὑπνέτης ἀνήγγειλεν ὅτι ἀγνωστός τις, ἀρνούμενος νὰ εἴπῃ τὸ ὄνομά του, ἐξίτηται νὰ δμιλήσῃ τῇ κυρίᾳ μαρκησίᾳ.

— Αὐτὸς εἶναι, εἶπεν ἡ βαρωνίς.

— Ἄς ἔλθῃ, ἀπῆντησεν ὁ μαρκησίος.

— Σκεφθῆτε καλῶς, ἔσπευσε νὰ προσθέσῃ ἡ κυρία Βωμπέρ, ὅτι ἡ ἐπιτυχία τῆς ἐπιχειρήσεώς μας ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς πρώτης ταύτης συνεντεύξεως.

Ἡ συνέχεια

ΑΡΣΙΝΟΗ Γ. ΠΑΝΗΛΟΠΟΥΛΟΥ.

Η ΠΡΩΤΗ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΕΤΟΥΣ

Οἰκογενειακὴ εἰκὼν.

Μόλις εἶνε 7 π. μ. Ἀκτὶς ὥρᾳ τοῦ συγκεχυμένου πρωῒνου φωτός εἰσδίδει εἰς τὸν κοιτῶνα διὰ τῶν διπλῶν παραπετασμάτων τῶν παραθύρων καὶ ἤδη ἀκούω τὴν θύραν παρὰ τὸ σύνθημα κρουομένην. Ἀκούω ἐν τῷ παρακειμένῳ δωματίῳ τοὺς καταστελλομένους γέλωτας καὶ τὴν ἀργυρόνηχον φωνὴν τοῦ μικροῦ μου ἀνυπομονοῦντος καὶ θέλοντος νὰ εἰσέλθῃ.

— Ἐγὼ εἶμαι, κρᾶζει, εἶνε ὁ Κωστᾶκης καὶ θέλει νὰ πῇ ἔς τὸν μπαμπᾶ καὶ ἔς τὴν μαμᾶ του καὶ τοῦ χρόνου.

— Ἐμὲ, πουλάκι μου, ἔλα γρήγορα γρήγορα νὰ μᾶς δώσῃς ἕνα φιλάκι.

Ἀνοίγεται ἡ θύρα καὶ τὸ ἀγοράκι μου ἔχον τὰς χεῖρας προτεταμένας, τὸ ὄμμα λάμπον ἐφορμᾷ πρὸς τὴν κλίνην. Τὸ νυκτερινόν του σκουφάκι, τὸ ὁποῖον κρατεῖ φυλακισμένην τὴν πυκνὴν του κόμην, ἀφίνει ἐλευθέρους δύο ἢ τρεῖς βοστρύ-

χους, οἵτινες ξανθοὶ ξανθοὶ θωπεύουσι τὸ μικρὸν του μέτωπον.

Τέλος φθάνει πλησίον τῆς κλίνης καὶ τείνον τὰς χεῖρας «καὶ τοῦ χρόνου» ψελλίζει μετὰ φωνῆς συγκεκινημένης.

— Ἀγάπη μου, καὶ εἶν' ἐξυπόλυτο! Ἐλα, μικρό μου, ἔλα νὰ σὲ ζεστάνω.

Καὶ ταῦτα λέγων τὸ ἀνέστυρα, ἀλλ' ἔνεκα τῆς βιαίας ταύτης κινήσεως ἡ κλίνη ἐσεισθῇ, καὶ ἡ μέρις τῆς ὥρας ἐκεῖνης κοιμωμένη σύζυγός μου ἐξυπνήσασα ἀνακάθηται ἐντρομος καὶ ἀναφωνεῖ.

— Καλὲ τί εἶν' ἐκεῖ! Κλέπται, κλέπται!...

— Ἡμεῖς εἴμεθα, ἀγαπητή μου...

— Ποῖοι, σεῖς; Ἀχ! Θεέ μου, πόσον μ' ἐτρομάξατε! Ἐβλεπα ὄνειρον ὅτι ἦτο πυρκαϊά, καὶ αἱ φωναὶ αὐταὶ ἐν τῷ μέσῳ τῆς πυρκαϊᾶς... Ἀ! μὰ δὲν εἶνε φρόνιμον πρᾶγμα νὰ φωνάζετε κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον!

— Νὰ φωνάζομεν! Μὰ λησμονεῖς λοιπὸν, μητερούλα, ὅτι εἶνε σήμερον πρωτοχρονιά, ἡμέρα ποῦ λαμβάνουν καὶ δίδουν εὐχὰς καὶ φιλά; — Τὸ μικρὸν περιμένει νὰ ἐξυπνήσῃ, καὶ ἐγώ.

Ἐν τούτοις περιστύλιξα τὸν ἀνθρωπίσκον μου ἐν τῷ μαλακῷ σκεπασμάτι καὶ προσεπάθουν νὰ θερμάνω τὰ παγωμένα πόδια του ἐντὸς τῶν χειρῶν μου.

— Μαμᾶ, εἶνε σήμερον πρωτοχρονιά! καὶ δι' ἀμφοτέρων τῶν χειρῶν του λαμβάνει τὰς δύο κεφαλὰς ἡμῶν καὶ τὰς πλησιάζει· προτείνει καὶ αὐτὸ τὴν κεφαλὴν του καὶ διὰ τῶν δροσερῶν χειλέων του καταφιλεῖ κατὰ τύχην, ἐν ᾧ τὰ δακτυλάκια του περιπλέκονται ἐν τῇ γενειάδι μου.

Οἱ μύστακές μου κεντοῦσι τὸ ἄκρον τῆς τρυφερᾶς του ῥινός, καὶ ἐκείνο ἀνακαγχάζει ῥίπτον πρὸς τὰ ὀπίσω τὴν κεφαλὴν του.

Ἡ μήτηρ συνελοῦσα ἐκ τοῦ τρόμου τὸ λαμβάνει ἐν ἀγκάλαις καὶ σημαίνει τὸν κώδωνα λέγουσα.

— Τὸ νέον ἔτος ἀρχίζει πολὺ καλὰ, ἀγαπητοί μου, ἀλλ' ὅμως μᾶς χρειάζεται καὶ μία στάλα φῶς.

— Ἐ, μαμᾶ, τὰ κακὰ παιδάκια δὲν ἔχουν ἀγιοθασειάτικα;

Καὶ ταῦτα λέγων ὁ πονηρὸς ἔχει τὰ ὄμματα ἐστραμμένα πρὸς βουνὸν ὅλον, ὅπερ διακρίνεται πως ἐν τῷ μέσῳ τοῦ σκότους ἐν τινὶ γωνίᾳ τοῦ κοιτῶνος συνιστάμενον ἐκ δεμάτων καὶ χαρτίνων ὀγκῶν.

Μετ' οὐ πολὺ τὰ παραπετάσματα σύρονται, τὰ παραθυρόφυλλα ἀνοίγονται καὶ τὸ φῶς καταπλημμυρεῖ τὸν κοιτῶνα, τὸ πῦρ τρίζει φαιδρῶς ἐν τῇ ἐστῇ, καὶ ἡ θεραπαινὶς ἀποθέτει ἐπὶ τῆς κλίνης δύο δέματα εὐμεγέθη καὶ μετὰ πλείστης ὀσης ἐπιμελείας δεδεμένα. Τὸ μὲν εἶνε διὰ τὴν γυναικά μου τὸ δ' ἕτερον διὰ τὸν μικρὸν μου.

— Τί εἶνε; τί νὰ εἶνε!

Ἀλλ' ἐγὼ ἐπίτηδες εἶχον διπλὰ καὶ τριπλὰ περικαλύμματα, εἶχον πολλαπλασιάσει τοὺς κόμ-

βους καὶ μετὰ ἡδονῆς ἀνεκφράστου ἔβλεπον τοὺς ἀγωνιῶντας δακτύλους τῶν προσπαθούντων νὰ λύσωσι τὰ δέματα.

Ἡ γυνὴ μου ἀγανακτεῖ, μειδιδᾷ, δυσαρρεστεῖται, μὲ καταφιλεῖ καὶ ζητεῖ ψαλλίδιον.

Καὶ ὁ μικρὸς οὐχ ἤττον σύρει μεθ' ὅλης του τῆς δυνάμεως, δάκνει τὰ χεῖλη καὶ τὴν ἐξέχουσιν γλῶσσάν του, καὶ τέλος οὐδὲν κατορθὼν, ἐπικαλεῖται τὴν συνδρομὴν μου. Διὰ τοῦ βλέμματός του θέλει νὰ διαπεράσῃ τὰ περικαλύμματα πάντα δὲ τὰ τῆς ἐπιθυμίας σημεῖν διαλάμπουσιν ἐν τῷ καθίδρω προσώπῳ του, καὶ τὰ χεῖλη του μετὰ κρότου κινεῖται ὡς ἐάν εἶχον ἀπέναντί των εὐχυμόν τι καὶ νόστιμον ὀπωρικόν.

Τέλος τὸ ὕστατον χάρτινον περιτύλιγμα ἐξαίρεται, τὸ κάλυμμα τοῦ κιβωτίου ἐκσφενδονίζεται καὶ ἡ χαρὰ ἐκρήγγυται.

— Τὸ ἐπανωφόρι μου!

— Τὰ θηρία μου!

— Ἀπαράλλακτον μὲ τὸ ματσὸν μου! — ἀγαπητέ μου!...

— Καὶ ἕνας βοσκὸς μὲ ρόδαις! —, μπαμπᾶ μου, πῶς σ' ἀγαπῶ!

Ὁρμῶσιν ἐπὶ τοῦ τραχήλου μου, τέσσαρες διὰ μιᾶς βραχίονες μὲ περιβάλλουσι σφίγγοντές με. Καταλαμβάνομαι ὑπὸ τῆς συγκινήσεως καὶ δάκρυ ἀνέρχεται εἰς τὸ ὄμμα μου, καὶ δύο εἰς τὰ τῆς γυναικός μου, ἐν ᾧ ὁ μικρὸς μὴ νοῶν τί συμβαίνει ἐκβάλλει λυγμὸν καὶ καταφιλεῖ τὴν χεῖρά μου.

* *

— Τί πράγματα εἶν' αὐτά! Ὁὰ μ' εἶπτε.

Ὁ,τι θέλουν ἄς εἶνε, ἀλλ' ὅμως εἶνε ἐξαιτίας ἡδονῆς, καὶ ἐγγυῶμαι περὶ τοῦ πράγματος.

Καὶ τέλος πάντων ἡ ὀλιψὶς δὲν ἀποσπᾷ ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἡμῶν τοσαῦτα δάκρυα, ὥστε νὰ συγχωρήσωμεν καὶ εἰς τὴν χαρὰν τὸ μικρὸν δάκρυ, ὅπερ τυχαίως ἀναγκάζει ἡμᾶς ἐνίοτε νὰ χύσωμεν.

Ἡ ζῶν δὲν εἶνε τοσοῦτον εὐχάρεστος ὥστε νὰ ῥιψοκινδυνεύσῃ τις μόνος, καὶ ὅταν ἡ καρδιά εἶνε κενή, ἡ ὁδὸς φαίνεται μακρά.

Τόσον καλὸν εἶνε τὸ νὰ αἰσθάνεσαι ὅτι ἀγαπᾷσαι, νὰ ἀκούῃς παρὰ τὴν πλευράν σου τὸ εὐρυθμόν βῆμα τῶν συνοδοιπόρων σου καὶ νὰ λέγῃς: «Ἐδῶ εἶνε καὶ ἐκεῖνοι! αἱ τρεῖς ἡμῶν καρδίαι συμφῶνως πᾶλλονται», καὶ ἀπαξ τοῦ ἔτους, καθ' ἣν ὥραν σημαίνει τὸ μέγα τῆς Ἀ' Ἰανουαρίου ὠρολόγιον, νὰ κάθησαι μετὰ τῶν φιλιτάτων σου παρὰ τὸ χεῖλος τῆς ὁδοῦ ἔχων τὰς χεῖρας συμπεπλεγμένας μετ' αὐτῶν, καὶ προσηλθόντες τὸ βλέμμα πρὸς τὴν ὁδὸν τὴν μεστὴν κοινοῦ τοῦ, τὴν ἀγνωστον, τὴν ἐν τῷ ὀρίζοντι βεβυθισμένην, νὰ ψιθυρίζῃτε κατασπαζόμενοι ἀλλήλους «Πάντοτε ἀγαπώμεθα, προσφιλεῖ μου τέκνα» ἐλπίζετε ἐπ' ἐμὲ καὶ ἐγὼ ἐλπίζω ἐφ' ὑμᾶς. Ἐχετε πεποίθησιν καὶ βαδίζωμεν κατ' ἐθέλειαν».

Καὶ ἰδοὺ, κύριε, πῶς ἐξηγῶ τὰ δάκρυα τὰ βέοντα ἐπὶ τῇ θεᾷ ἐπανωφροῦν καὶ θηριοτροφεῖν.

Ἄλλ' ἡ ὥρα τοῦ προγεύματος ἐγγίζει· δις ἐκόπη ἐν ᾧ ἐξυρίζομαι, ἐπάτησα ἐν τῷ μέσῳ τοῦ θηριοτροφεῖν τοῦ υἱοῦ μου, καὶ ἐβλεπον ἀπειλητικὰς ἐνώπιόν μου δώδεκα ἐπισκέψεις ἐπιβεβλημένας, ὡς τὰς λέγει ἡ σύζυγός μου· ἀλλ' οὐχ ἤτον εἶμαι καθ' ὑπερβολὴν φαιδρὸς καὶ εὐθυμῶς.

Καθήμεθα εἰς τὴν τράπεζαν, τὰ δὲ σκευὴ τῆς τραπέζης παρατεταγμένα ἐπὶ τοῦ ὡς χιῶν λευκοῦ τραπέζομαντήλου, φαίνονται παρὰ τὸ σύνθηρος λαμπρά, καὶ λεπτὴ εὐωδία τοῦ ἀχνίζοντος φαγητοῦ βαλσαμῶναι τὴν ἀτμόσφαιραν· οἱ πάντες μοι προσμειδιῶσι, καὶ συγκεινήμενος ἀναφωνῶ—

Ὁ Θεέ μου, τί εὐφρόσυνος ἡμέρα! Ὁ μικρὸς πατέραξ ἐπὶ τὸ πινάκιόν του τοὺς ἐλέφντας, τοὺς λέοντας καὶ τὰς καμηλοπαρδαλίας του, ἡ δὲ μήτηρ του ἐπὶ τῇ προφάσει ὅτι ἦτο δῆθεν βεῦμα ἀέρος προγευματίζει φοροῦσα τὸ νέον ἐπανωφρόνιον.

— Παρήγγειλες τὴν ἀμαξίαν, διὰ νὰ κάμωμεν τὰς ἐπισκέψεις μας;

— Τὸ προσκέφαλον τῆς θείας Ὁρσοῦλας θὰ πιάσῃ μίαν θέσιν τῆς ἀμάξης· ἀλλὰ εἰμποροῦμεν νὰ τὸ δώσωμεν εἰς τὸν ἀμαξηλάτην νὰ τὸ βάλῃ πλησίον του.

— ὦ! τὴν καυμένην τὴν θεῖαν!

— Μπαμπά, νὰ μὴν πᾶμε ἔς τῆς θείας, εἶπεν ὁ μικρὸς· ὅταν θὰ φιλήσῃ ἀγκυλόνει...

— Τί με λέγεις, κύριέ μου; ... Τί ἄλλο ἔχομεν νὰ πάρωμεν μαζί μας; τὸ μηχανικὸν ἀλογάκι τοῦ Λέοντος, τὸ μαῖον τῆς Ἑλένης, ταῖς παρτοφύλαις τοῦ πατρός σου, τὰ ζαχαρωτά... Καθὼς βλέπω θὰ χρειασθῇ νὰ βάλωμεν τὸ προσκέφαλον τῆς θείας εἰς τὰ πόδια τοῦ ἀμαξηλάτου.

— Μπαμπά; μὰ γιατί ἡ καμήλα δὲν θέλει νὰ φάγῃ κρέας;

— Ξεῖρω κ' ἐγὼ, παιδί μου;

— Αἶ, κ' ἐγὼ πιά δὲ θέλω.

Μετὰ μίαν ὥραν ἀναβαίνομεν τὴν κλίμακα τῆς θείας Ὁρσοῦλας. Ἡ σύζυγός μου μετρεῖ τὰς βαθμίδας κρατούμενη ἀπὸ τοῦ στηρίγματος τῆς κλίμακος, ἐγὼ δὲ ἀναβάνω ἔχων ἀνὰ χεῖρας τὸ περιλάλητον προσκέφαλον, τὰ ζαχαρωτά καὶ τὸν υἱόν μου, ὅστις δὲν ἠθέλησε νὰ ἐξέλθῃ χωρὶς νὰ παραλάβῃ καὶ τὴν καμηλοπαρδαλίν του.

Ἡ θεία Ὁρσοῦλα μὰς ἀναμένει ἐν τῇ παγωμένη αἰθούσῃ τῆς. Τέσσαρες πολυθρόναι τετραγῶνοι κακαλυμμέναι διὰ κιτρίνων καλυμμάτων ἵστανται ἐν ἄκρᾳ ἀπαθείας. Ὁρολόγιον ἐκκενρὸς σχῆμα ἔχον πυραμίδος καὶ ὑπὸ σφαῖραν πέρα τοῦ δέοντος μεγάλῃν κεκρυμμένον ἐκβάλλει μετ' ἀγωνίας τὸ ἀσθενὲς αὐτοῦ τικ-τάκ.

Εἰλὼν ἀπὸ τοῦ τοίχου κρεμασμένη καὶ ὑπὸ τῶν

μυλῶν κατεστιγμένη, παριστᾷ νύμφην διὰ λύρας ὠπλισμένην καὶ πρὸ καταρράκτου καθήμενην. Καὶ ἡ νύμφη ἐκείνη μαντεύεστε τίς εἶνε;—Εἶνε ἡ θεία Ὁρσοῦλα!... Θεέ μου, πῶς τὴν μετέβαλεν ὁ χρόνος!

— Καλὴ μας θεία, ἐρχόμεθα νὰ σὰς εὐχηθῶμεν διὰ τὸ νέον ἔτος.

— Νὰ σὰς ἐκφράσωμεν τὰς εὐχὰς τὰς ὁποίας...

— Καλὰ, καλὰ, ἀνεψιέ μου καὶ ἀνεψία μου, καθήσατε. Καὶ ἐδείξε δύο ἔδρας.—Πολὺ με συγκινεῖ ὁ τρόπος σας καὶ ἀποδεικνύει ὅτι δὲν ἐλησμονήσατε ἐντελῶς τὰ καθήκοντα, τὰ ὁποῖα μὰς ἐπιβάλλει ἡ οἰκογένεια.

— Ἐκτός, ἀγαπητὴ θεία, τῆς ἀγάπης τὴν ὁποίαν ἔχομεν εἰς σὰς, καὶ ἡ ὁποία ἀρκεῖ νὰ... Ἐλα, μικρὲ, ἔλα νὰ φιλήσῃς τὸ χέρι τῆς θείας...

Ὁ μικρὸς (κύπτων εἰς τὸ οὖς μου)—Μὰ, μπαμπά, ἀγκυλόνει... (Ἀποθέτω ἐπὶ τοῦ τραπέζιου ζαχαρόπηκτα κάστανα).

— Περιττὰ ἦσαν αὐτὰ, ἀνεψιέ μου, διὰτὶ νὰ ἐξοδεύεσαι τοῦ κάκου. Εἰςέσεις ὅτι με βλάπτουν τὰ γλυκά· καὶ ἐὰν δὲν ἦμην βεβαία περὶ τῆς ἀγάπης σας θὰ ὑπόπτευον ὅτι μοῦ τὰ ἐφέρατε διὰ νὰ με περιπαίξετε. Ἀλλὰ ἄς εἶνε δά.

— Ἐνόμισα, θεία μου, ὅτι θὰ σὰς προξενήσω εὐχαρίστησιν καὶ ἐκέντησα διὰ σὰς τὸ προσκέφαλον τοῦτο, τὸ ὁποῖον σὰς παρακαλῶ νὰ δεχθῇτε.

— Εὐχαριστῶ, κόρη μου· ἀλλὰ εἶμαι ἀκόμη, δόξα τῷ Θεῷ, ἀρκετὰ στετὴ, ὥστε δὲν ἔχω ἀκόμη ἀνάγκη νὰ στηρίζω τὴν ῥάχιν μου με προσκέφαλα. Τὸ κέντημα εἶνε εὐμορφον. Ἀλλὰ διὰτὶ νὰ κάμῃς τόσον κόπον; Ἐγὼ, εἰςέσεις ὅτι δὲν ἀγαπῶ τὰ πολυποικίλα πράγματα. Εἶνε ὅμως ὅπως δῆποτε πολὺ εὐμορφον, ἂν καὶ τοῦτο εἶδῃ τὸ κόκκινον μαζὺ με τὸ πράσινον δακρύζον τὰ μάτια ὅταν τὸ βλέπουν· τὸ ἐδοκίμασα προχθὲς πού ἐκοψα ἓνα κρομμύδι. Ὅλα τὰ χρώματα δὲν εἶνε διὰ ὅλα τὰ μάτια. Καὶ ἐγὼ λοιπὸν σοῦ προσφέρω τὴν φωτογραφίαν μου.

— Ἀ, θεία μου, πόσον εἶπθε καλὴ· ἀλλὰ τί ὁμοιότης! Τὴν γνωρίζεις τὴν θεῖαν, μικρὸ μου;

— Δὲν εἶσαι ὑποχρεωμένη, κόρη μου, νὰ εἰπῇς παρὰ τὴν γνώμην σου. Αὐτὴ ἡ φωτογραφία καθόλου δὲν μοῦ μοιάζει. Ποῦ ἡ ζωηρότης τοῦ βλέμματός μου; Ἐγὼ ἐκεῖ δὲ ἓνα χαρτάκι φιστίκια διὰ τὸ μικρὸ σου. Μοῦ φαίνεται ὅταν νὰ ἐμεγάλωσῃ.

— Ἐλα, Κωστάκη, νὰ φιλήσῃς τὸ χέρι τῆς θείας.

— Καὶ ἔπειτα, θὰ φύγωμε ἔπειτα, μπαμπά;

— Δὲν ἔχεις, κύριε, καλὴν ἀνατροφήν.

— Ἀς τον νὰ λέγῃ, κόρη μου· τοῦλάχιστον εἶνε εἰλικρινής. Ἀλλὰ βλέπω τὸν ἄνδρα σου καὶ βιάζεται· θὰ ἔχετε καὶ ἄλλας... ἐπισκέψεις νὰ κάμετε, δὲν θέλω νὰ σὰς κρατήσω. Πηγαίνετε λοιπὸν, νὰ ὑπάγῃ καὶ ἐγὼ εἰς τὸν ἐσπερινὸν νὰ προσευχηθῶ καὶ νὰ παρακαλέσω τὸν Θεὸν δι' ἐκείνους οἱ ὁποῖοι δὲν τὸν παρακαλοῦν.

Ὅτε δὲ κατεβαίνομεν τὴν τρίζουσιν κλίμακα τῆς θείας ὁ μικρὸς στραφεὶς πρὸς με εἶπε·

— Δὲν εἶνε ἀλήθεια, μπαμπά, πῶς ἡ θεία Ὁρσοῦλα ἔχει ἀγγύλια εἰς τὸ σαγόνι τῆς; Δὲν ἔλεγα καλὰ;

Ὁ ἐκ τῶν δώδεκα ἐπιβεβλημένων ἐπισκέψεων ἀποκόπτων μίαν ἔχει νὰ κάμῃ ἑνδεκα ἐπισκέψεις ἔτι.

Ἀς μοι συγχωρήσωσιν αἱ περίεργοι ἀναγνώστριαι νὰ παρέλθω ἐν σιγῇ τὰς ὑπολοιπούς ἑνδεκα ἐπισκέψεις, διότι τὸ νὰ τὰς περιγράψῃ τις εἶνε τόσον ὀχληρὸν ὅσον καὶ νὰ τὰς κάμῃ.

Περὶ τὴν 5 μ.μ. ὥραν—δόξα τῷ Θεῷ!—οἱ ἵπποι ἵστανται πρὸ τῆς οἰκίας τῶν γονέων μου ἐν ἡ ἀναμένει ἡμᾶς οἰκογενειακὸν δεῖπνον. Ὁ μικρὸς κροτεῖ τὰς χεῖρας πρὸς τὴν γηραιάν Αἰκατερίναν, ἥτις, ἄμ' ἀκούσασα τὸν θόρυβον τῶν τροχῶν τῆς ἀμάξης, ἔδραμε πρὸς τὴν θύραν ἀνακράζουσα· «Νὰ τους! ἔρχονται!» Ἀρπάζει τὸν μικρὸν εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς καὶ τὸν φέρει εἰς τὸ μαγειρεῖον, ἐνθα ἡ μήτηρ μου ἔχουσα τὰς χειρὶδας τοῦ φορέματός τῆς ἀνασηκωμένης ἐπιστατεῖ αὐτοπροσώπως εἰς τὴν παρασκευὴν τῶν φαγητῶν.

Ὁ πατήρ μου, ὅστις ἡτοιμάζετο νὰ καταβῇ εἰς τὸ ὑπόγειον κρατῶν τὸν λύχνον καὶ συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ Κώστα φέροντος κἀνίστρον, ἵσταται αἴφνης καὶ:

— Ἐ, παιδιά μου, ἀργήσατε! ἀναφωνεῖ.—Ἐλᾶτε νὰ σὰς φιλήσω, παιδιά μου, καὶ τοῦ χρόνου εὐτυχισμένοι καὶ ὅπως ἐπιποθεῖτε!—Κώστα, κράτει καλὰ τὸν λύχνον.

Ἐνῶ δὲ ὁ γηραιὸς πατήρ μου με θλίβει ἐπὶ τοῦ στήθους του, ἡ χεὶρ του ἀναζητεῖ τὴν χεῖρά μου καὶ τὴν σφίγγει παρατεταμένως, ἐν ᾧ ὁ μικρὸς, ὅστις πλανᾶται ὑπὸ τοὺς πόδας ἡμῶν, ἔλκει ἀπὸ τῶν κρασπέδων καὶ ἐμὲ καὶ τὸν πάππον του προτείνων τὰ χεῖλη του καὶ ζητῶν «ἓνα φιλάκι».

— Ἀλλὰ τί σὰς κρατῶ ἐδῶ! καὶ εἰσθε παγωμένοι· πηγαίνετε μέσα καὶ θὰ εὗρετε ζέστην καὶ συντροφιάν καλὴν. Ἐφθασα κ' ἐγὼ.

Ἀλλὰ πρὶν εἰσελθῶμεν εἰς τὴν αἴθουσαν, οἱ ἐν αὐτῇ καθήμενοι συγγενεῖς ἤκουσαν τὴν διαιτίαν, καὶ σπεύσαντες ἀνοίγουσι τὴν θύραν καὶ ἀνοικταῖς ἀγκάλαις ὑποδέχονται τὴν γυναῖκά μου, τὸν μικρὸν μου καὶ ἐμὲ. Μεταξὺ δὲ τῶν ἀσπασμῶν, τῶν εὐχῶν, τῶν προσήσεων, ἀνοίγονται χάρτιναι θῆκαι, πίπτει βροχὴ ζαχαρικῶν, δέματα σχίζονται, διασπείρονται δέματα ἀγιοθασιλειάτικα, ἡ εὐθυμία καὶ φαιδρότης μετατρέπεται εἰς θόρυβον, εἰς ὀχλοβοήν· ὁ μικρὸς μου ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἀφρονίας τῶν παρὰ τοῦ πάππου, τῆς μάμμης καὶ τῶν θεῶν του προσφερομένων αὐτῷ δώρων φαίνεται ὡς τις μεθύων ὑπὸ θησαυροῦ περιεστοιχισμένος καὶ ἐκ διαλειμμάτων ἐκβάλλει κραυγὴν ἀγα-

λιάτῳ, ἀνακαλύπτων αἴφνης νέον τι δῶρον, ὅπερ δὲν εἶχε πρὶν παρατηρήσῃ.

— Τώρα θὰ μὰς εἰπῇ τὸν μῦθόν του ὁ Κωστάκης, εἶπεν ὁ πατήρ μου εἰσερχόμενος καὶ λαμβάνων τὸν λύχνον ἀπὸ τῆς χειρὸς τοῦ Κώστα.

Ἐγένετο μακρὰ σιγὴ, καὶ τὸ ἄμοιρον βρόφος, ὅπερ πρῶτον ἦδη φορὰν μέλλει νὰ ἐπιδείξῃ τὴν περὶ τὸ ἀπαγγέλλειν δεξιότητά του, ταρασσεται αἴφνης καὶ τὰ γάγαι. Καταβιάζει τοὺς ὀφθαλμούς, κοκκινίζει καὶ καταψύγει εἰς τὸν κόλπον τῆς μητρός του, ἥτις κύπτουσα εἰς τὸ ὠτίον του τῷ λέγει: «Ἐλα, Κωστάκη μου, νὰ σοῦ κάμω ἐγὼ τὴν ἀρχὴν: «Ἐνα παιδάκι, μιὰ χαρά...», τὸ ξεύρεις τὸ μικρὸ παιδάκι;

— Ναι, μπαμπά, τὸ ξεύρω τὸ παιδάκι ποὺ τοῦ ἔφαγε τὸ γλύκισμά του τὸ γατάκι, καὶ σὰν δὲν εἶχε πιά νὰ τοῦ δώσῃ ἄλλο, τὸ ἄφησε καὶ ἔφυγε...

— Εὐγε! λοιπὸν ἐμπρός, παιδί μου, λέγε.

Καὶ διὰ φωνῆς συντετριμμένης, τὴν κεφαλὴν ἔχων πρὸς τὸ στήθος κεκλιμένην, ἐπαναλαμβάνει βραδέως στεναζών:

Ἐνα παιδάκι, μιὰ χαρά,
ὅπως εἶν' ὅλα τὰ μικρά,
ἔς τὸ χέρι τοῦ τοῦ παχουλὸν
ἐκράτει κατὰ τι καλὸν,
ἐν γλύκισμα ἐκράτει,
ὁρεκτικὸν κομμάτι...

Πάντες οἱ ἀκροαταί, τεταμένα, οὕτως εἰπεῖν, ἔχοντες τὰ ὦτα καὶ τὸ μεῖδιμα ἐπὶ τῶν χειλέων, παρηκολουθοῦμεν τὰ νοστιμώτατα λογάκια του, τὰ ὁποῖα δεινῶς παρεμόρφωνε διὰ τῆς μισῆς του γλώσσης. Ἡ εὐμενὴς αὕτη ὑποδοχὴ τοῦ ἀκροατηρίου ἔδωκε θάρρος ὀλίγον εἰς τὸν μικρὸν, ὅστις ἐξηκολούθησεν ὅπως δῆποτε συνεσταλμένος:

Πλησίον τοῦ μικροῦ γαλῆ
ἐκάθητο σιωπηλῇ
καὶ ἔγλειψε με νυσταγμὸν
τὸ στήθος τῆς καὶ τὸν λαμῶν,
καὶ ὅλον τῆς τὸ σῶμα,
λευκώτατα τὸ χρώμα...

Ὁ θεῖος Κωνσταντῖνος, ὅστις εἶναι πῶς βροχήκοος, εἶχε προσεγγίσει πρὸς τὸν ἀπαγγέλλοντα, συμπαρασύρας καὶ τὸ κἀθισμά του, καὶ ἔχων τὴν παλάμην ὀπισθεν τοῦ ὠπὸς ἠκροῦτο μετὰ πολλῆς προσοχῆς τὸν συνώνυμον ἀνεψιόν του, ὅστις ἐξηκολούθησε διὰ φωνῆς μάλλον εὐσταθοῦς:

Ἐν ᾧ ἐμάσα τὸ μικρὸν
ἔκαμαν κρότον ἐλαφρὸν
τὰ χεῖλη τοῦ τὰ ῥοδινὰ,
καὶ ἡ γαλῆ ἐξαίφνης, νά...
ἀκίνητος προσέχει
καὶ πρὸς τὸ βρόφος τρέχει.

Κ' ἐκεῖνο με χαρὰν πολλὴν
σκόπτει, ὡςπεῖται τὴν γαλῆν,
κόπτει, τῆς δίδει, καὶ αὐτὴ
τρώγει καὶ πάλιν τοῦ ζητεῖ,
καὶ με χαρὰν μεγάλην
τῆς ξαναδίδει πάλιν.

— Ἀ, ἀξιόλογα, ἀξιόλογα, ὑπέλαβεν ὁ θεῖος Κωνσταντῖνος, τώρα ἐκατάλαβα· εἶνε ὁ μῦθος τῆς Κολοθῆς ἀλώπεκος· ἂ! μάλιστα, μάλιστα. Πάντες δ' ἐνὶ στόματι: Σοῦτ'! ἀναφωνοῦσι πρὸς τὸν

ἀδιάρκιστον διζυγόποντον, ἐν ᾧ ἐλεῖνος, συμπληρῶν τὴν γνώμην του λέγει : «Πραγματικῶς, ἔχετε δίκαιον, συμφωνῶ καὶ ἐγὼ· ἀπαγγέλλει πολὺ εὐμορφα ὁ ἀνεψιός μου, καὶ μὲ αἴσθημα : Ἐπιρὸς λοιπὸν, μικρὲς μου, ἀποτελεῖσάς μας τί ἀπέγεινεν ἡ ἀλώπηξ ἡ κολοβὴ, ἡ κατεργάρα. . . » Μετὰ τὴν κατὰπαυσιν τοῦ ἐπεληθόντος γέλωτος, οὗ μετέσχε καὶ ὁ αἴτιος, οὐδ' ὁλως ὑποπτεύων τὸ σφάλμα του, ἐπανελάβεν ὁ μικρὸς προσηκῶν νὰ καταστέλλῃ τὸν γέλωτα. . .

Κ' ἐνὸς εἶχε νὰ ζητῇ
τὸ ἡκολούθει καὶ αὐτὴ
κ' ἔστρεψ' ἐδῶ κ' ἔστρεψ' ἐκεῖ. . .
Ἀλλὰ ὡς εἶδεν ἡ κακὴ
πῶς γλύκισμα δὲν ἔχει,
τρέχει κι' ἀκόμη τρέχει...

Καὶ τὴν τελευταίαν φράσιν συνώδευσε μετὰ δυνατοῦ καγχασμοῦ ὁ μικρὸς ἡθοποιὸς, ὃν οἱ πάντες ἀμυλλῶνται ἀσπαζόμενοι καὶ ἐγκωμιάζοντες. Μεταβαίνομεν δὲ φαιδροὶ καὶ θορυβώδεις εἰς τὸ ἐστιατόριον προπορευομένου τοῦ γηραιοῦ πατρός μου, ὅστις, ἀφ' οὗ πάντες ἐκαθήσαμεν, ἀνέστη διὰ μιᾶς ἀναφωνῶν :

— Ἀλήθεια, δὲν μου λέτε, παιδιὰ, ποῦ εἶνε ὁ λύχνος μου ; . . Μὲ τὸν μικρόν μας θεατρίνον ἐλησμόνησα τὸ ὑπόγειον. — Ἐλα, μπάρμπα Κώστα μου, πάρε τὸ κἀνιστράν σου καὶ ἀκολούθει μοι».

Ὁ ζωὸς τοῦ κρέατος ἀχνίζει, ἡ δὲ μήτηρ μου ὀρθία περιφέρουσα τὸ γλυκὺ βλέμμα τῆς πέριξ τῆς τραπέζης καὶ μειδιῶσα, βυθίζει τὸ μέγα κοχλιάριον ἐν τῷ ζωμῷ. . .

*
* *

Ζήτω ἡ οἰκογενειακὴ τράπεζα, περὶ ἣν κάθονται οἱ ἐκ ψυχῆς ἀγαπώμενοι, ὅπου ἔχει τις τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὸν ἀγκῶνά του νὰ στηρίξῃ ὄλιγον ἐπὶ τοῦ τραπεζομαντήλου τὴν ὥραν τῶν ὀπωρικῶν καὶ ὅπου ἀνευρίσκει τις καὶ μετὰ τριάκοντα ἔτη τῆς τρυφερᾶς αὐτοῦ ἡλικίας τὰς γλυκυτάτας ἀπολαύσεις.

Ζήτω ὁ μετὰ τῶν προσφιλεστάτων συγγενῶν πανηγυρισμὸς τῆς πρώτης τοῦ νέου ἔτους. *

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Πρό τινων ἡμερῶν ὁ ἱατρὸς Ν* ἐπεσκέπετο τὸν πλοῦσιον ἔμπορον Δ* βαρέως ἀσθενοῦντα.

Καθ' ἣν στιγμὴν ἀνεχώρει ὁ ἱατρὸς ἡ ὑπηρετρία ἐν ἀγωνίᾳ ἐρωτᾷ :

— Ἐξοχώτατε, σὰς παρακαλῶ, πῶς πηγαίνει ὁ ἀφέντης ;

— Δὲν εἶνε καθόλου καλὰ.

— Λέτε νὰ βασταῇ ἀκόμα πολὺ :

— Αἶ, ἔξερω κι' ἐγὼ ; τρεῖς—τέσσαρες ἡμέραις.

— Τέσσαρες ἡμέραις μοναχὰ ! Κρίμα ! ἀκόμα θέλομε δέκα ὡς τότε. Δὲν ἔμπορούσατε, γιατρέ, νὰ τὸν διατηρήσητε ὡς τὴν πρωτοχρονιά !

*
* *
Ἐν γεύματι γαμηλίῳ.

Κατὰ τὰ ἐπιδόρπια εἰς τῶν συνδαιτυμόνων, ἐνάμιλλος κατὰ τὴν εὐφυΐαν πρὸς τὸν Ἀγαθόπουλον, νομίζει χρέος του νὰ λάβῃ καὶ αὐτὸς τὸν λόγον διὰ νὰ εὐχηθῇ κατὰ τὰ εἰθισμένα.

— Πίνω, λέγει ἐγειρόμενος, εἰς ὑγίαν τῆς εὐτυχοῦς καὶ ὥραίας νύμφης. . . . καὶ εὐχομαι νὰ ἴδῃ εἰς τὴν ζωὴν τῆς πολλὰς ἀκόμη ἡμέρας ὡς τὴν σημερινήν !

*
* *

Ἐν ὀμίλῳ φίλων, λόγου γινομένου περὶ μεγάλων καταστροφῶν, ὡς ἡ πυρκαϊὰ τοῦ θεάτρου τῆς Βιέννης, ἔλεγε τις.

— Εἰς τοὺς μεγάλους κινδύνους τὸ πλέον σωτήριον ἀπὸ ὅλα εἶνε ἡ παρουσία πνεύματος.

— Ἀκόμα καλλίτερον εἶνε, ὑπέλαβέ τις, ἡ ἀπουσία τοῦ σώματος.

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

Τὸ πρῶτον ἤμισυ τοῦ βίου μας διερχόμεθα ἐπιθυμοῦντες τὸ δεύτερον, τὸ δὲ δεύτερον ποθοῦντες τὸ πρῶτον.

* * * Ἐὰν εἴχομεν πληρώσει εἰσερχόμενοι εἰς τὸν βίον, πόσον θὰ ἐζητοῦμεν νὰ μᾶς ἀποδοθῶσι τὰ χρήματά μας, ὅταν θὰ ἐξερχόμεθα !

* * * Ἐκ τῶν βιβλίων τὰ κακὰ μάλιστα εἶνε τὰ ἀφίνοντα τὴν ἰσχυροτέραν ἐντύπωσιν, ὅπως ἐκ τῶν γευμάτων ἐκεῖνα, τὰ ὅποια δὲν χωνεύονται. Ἐδέσματα, τὰ ὅποια χωνεύονται καλῶς, οὔτε τὰ ἐνθυμεῖται τις τὴν ἐπαύριον.

ΣΥΜΒΟΛΑΙ

Ἡ καλὴ χρῆσις τοῦ καιροῦ.

[Ἐκ τῶν τοῦ Χριστοπούλου].

Ἡ ἀνοιξ', εἶδες, πέρασε,

Τὸ καλοκαίρι γέρασε,

Χειμῶνιασε καὶ πάει.

Καὶ τὴν ἀπηλπισμένα

Τὰ πρῶτα ἀνθισμένα

Τὸ χιόνι τὰ κυπάει.

Τὰ χόρτα ἐξηράθηκαν,

Καὶ τ' ἄνθη ἐμαράθηκαν,

Γυμνώθηκαν ἡ γῆ.

Τὸ κάλλος τῆς ἐσθύσεως,

Ἐπὶ τὸ χάος ἐδυθίσθη,

Ἐπὶ τὴν πρώτην τοῦ πηγῆ

Ταλαίπωρην νεότητα,

Ἰδὲ τὴν ματαιότητα,

Τὸ κάλλος ἀπερναίει.

Καὶ τ' ἄνθος τῆς καλῆς μας

Καὶ τρυφερῆς ζωῆς μας

Μονόφορα γερνάει.

Λοιπὸν μὴ συναρπάξῃς,

Ἐπὶ τὸ μέλλον μὴ ἐπιπάξῃς,

Μόν' στέργε τὸ παρόν.

Κι' ὅσο 'ς τὸ ἄνθος εἴσαι,

Ἐδφραίνου, γάτρε, ζήσε,

Μὴ χάνῃς τὸν καιρὸν.